

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6 • Telefon broj 2177 • Račun Poštanske štedionice br. 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

Ljubljana, 26 juna 1936
God. VII • Broj 26

NAŠ OVOGODIŠNJI VIDOVDAN

U času kada pišemo ove retke, naša se Subotica već zaodeva u svečano ruho, da bi iskreno i oduševljeno primila svu braću i sestre, koji se pripremaju da krenu tamo, gde naše narodno telo seče naša severna državna granica. Naša Subotica, koja se tako ponosno i radosno razigrala u danima naše sokolske omladine, Subotica, koja je u tim danima cvetnog, zdravog i nadobudnog našeg mladog pokolenja tako odlično izvršila svoju nacionalnu dužnost i iskazala svoju veliku gostoljubivost i ljubav prema Sokolstvu — ta naša Subotica i sada otvara svoja vrata, da se njome razliju sokolska mnoštva iz svih delova slovenskog sveta.

Vidovdan ćemo, dakle, ove godine proslaviti u Subotici. U tim trenucima u nama će oživeti istorijski značaj i probuditi se idejna moć kosovske tragedije. U nama će tada u punom sjaju zasjati naši najviši ideali: nezaustavni razvoj slovenskog roda i sloboda naroda! Tim idealima krči puteve i naše jugoslovensko Sokolstvo svojim kolektivnim vaspitnim delovanjem, to je ono naše nastojanje, koje izvire iz naše slobodne volje, koje ima svoj put u požrtvovnom trudu, koje nalazi svoja sredstva u svim granama sokolskog vaspitanja i učenja, i koje ima svoj cilj u težnji da privede svakog našeg pojedinca i narod kao etičnu, kulturnu i državno-političku celinu do što veće moralne i fizičke potpunosti. I jer znamo, da o apsolutnoj potpunosti u smislu našeg razvoja i napretka ne može biti govora, tim ujedno i znamo, da u našem vaspitnom delovanju nije postavljena nikakva granica. Etična, kulturna i državno-politička celina ne može se zaustaviti u njenim stremljenjima za višim ciljem, koji je tim udaljeniji ukoliko sve više raste moć te celine. Život teče dalje neprestano i nesmetano po svojim zakonima.

U toj celini ukazuje se kao neopodna potreba koncentracija svih zdravih snaga, kako bi se iz te celine izlučilo i istrebilo sve ono što umanjuje ili onemogućuje zdrav rast narodne rasnosti, njegovu otpornost i sve ono što ga vodi pozitivno stvaralačkoj radinosti. Ta koncentracija zdravih snaga — zdravih u moralnom i materijalnom smislu — danas se javno sprovodi u našim sokolskim jedinicama, bez ikakvog straha i plahosti. I izvan tih naših jedinica doduše teče život, ali to nije onaj život, koji je za budućnost Slovenstva toliko potreban. Svesni smo, da je pravilan i potreban samo takav život, koji zahvata naš kolektiv u svoje žive i zdrave tokove, a taj je život pravilan i potreban zato, jer se on očituje u tri pravca: u čistoti misli, u ponosu svesti i u junaštvu pojedinaca, idejno povezanih u celinu.

I kada ne bi bilo te ideje, nastala bi, prema Tiršu, u životu naroda mrtva tišina, i kad ne bi bilo viših zajedničkih težnja, narod bi zapao u pustu sebičnost. I baš ideja kosovske tragedije nam govori, da poglavita briga svakoga naroda mora da bude obezbeđenje njegove slobode, njegovog nacionalnog bistva i njegovog jezika kao neophodnih i pravnih preduslova demokracije i jednakopravnosti. Trebalo je da proteče punih pet stotina godina da ideja kosovske tragedije postane stvarnost. Kucaj srca Kosovske devojke odjeknuo je u srcima milijuna, koji su shvatili simbol krvavo-crvenih cvetova kosovskog božura. Junaci i mučenici, koji su pred stolicama pali, ponovno su vaskrsli u onoj istoj ideji koja je nosila neophodne i pravne preduslove demokracije i jednakopravnosti; njima je oštrica mačeva otvarala žile, iz kojih su krvlju natapane divlje gudure albanske, da bi tako omogućili radanje slobode naroda i otadžbine. I ta ideja, koju je posvetilo junaštvo i mučeništvo davno umrlih boraca — ta ideja nas potiče i zanosi za novim viteškim podvizima. A među tolikim tim borecima i mučenicima jest i naš Viteški Kralj Aleksandar I Ujedinitelj!

Ujedinimo svoje misli i svoje osećaje u zajedničkom radu na korist celine — na korist svoga naroda! Svi radimo za nj, jer je po diktatu istorije, po diktatu naših osećaja i po našoj ideji taj narod jedan i jedin. Tirš nas poziva, da moramo najpre raditi na podizanju viteštva i životne snage svega naroda, ako mi Sokoli hoćemo da budemo njegovi prvi sinovi. To treba da bude nov poticaj i najviše posvećenje svega našeg sokolskog nastojanja

Vidovdan

Dan velike tragedije, teške nesreće — kobni dan! Toga dana zaustavljen je tok razvitka i napretka i počela je teška i preteška borba za opstanak — počeo je trnoviti put na Golgotu. Iako je pisano da bez Golgote nema Uskrsnuća, jer bez borbe nema pobeđe, bez krvi slobode, bez znoja ploda, ipak nije moralo biti...

Vidovdan, slava nebeskoga protiv zemaljskoga, proslava poraza mesto pobeđe, postaje simbol patnje, žrtve i pregora, ali i nade i odmazde.

Vidovdan bez mistike i simbolike je nadasve oštra opomena i vrlo ozbiljna pouka; nije kazna božja i zahtev viših sila, nego posledica zla dela. — Nesloga, Bog je ubio!... Ko neće brata za brata, taj će tudina za gospodara!...

Vidovdan! Istini valja gledati u oči, uzroke treba istaći, posledice podvući. Svadali se jedni, cvilili su drugi, klali se treći, nemoćno po strani stajali su ulizice, podrivali izdajice, cerili se gotovani, a koliki su kleli i preklinjali, uzdisali i vapili i molili se: Bože, daj nam slogu, ljubav, poštenu rad i razum, da se ne upropasti dedovina i tekovina, da se ne poruše temelji i sve, ama sve, ne surva u ponor! Niko neka se ne odmetne, svi da su na braniku svojski, iskreno i predano: srećem i dušom, u prvom redu oni koji su zvan!

Nije istorija ditiramb, ni tirada,

nije ni epopeja. Nju tvore ljudska dela, dela dobrih i odanih; dobra i zla dela, korisna i štetna. Jao narodu i čijem se krilu sprema Vidovdan drugi, treći i bogzna koji!...

Krv je prolivena na Vidovdan, lelek se čuo, stiskale se pesnice, orile se kletve i čuli se uzdisaji: Zar je moralo biti? Zašto? — Jedan veliki i strašni znak pitanja. Raspade se carstvo, nastala raja, bi prikazana žrtva na oltar boža ili zloga?...

Proklet bio, ko ne dode na Kosovo! Stoput proklet ko stvara Vidovdan!

Na horizontu stare Evrope i opet se gomilaju krvavi oblaci, puši se zemlja krvlju natopljena da primi novu krv. Sprema li se Vidovdan? Kome? Zar oni koji su Golgote gledali nisu u stanju da spreče zlo? Zar se ne može odbaciti zlo i stvoriti dobro?

Vidovdan u celom svom značenju i značaju za nas Sokole je jasan i ubedljiv. Iz godine u godinu upozorujemo na njega i erpemo iz njega nauku, da radimo predano, pošteno i savesno i vapimo za složnim, pozitivnim, konstruktivnim i harmoničnim radom i borbom, ali nekrvavom protiv zla koje nas pritište i koje bi dovelo do novog Vidovdana.

Ozbiljna je opomena Vidovdan, apel na svest i savest!...

Franjo Malin, Novi Sad.

Od Ravanice do Subotice

Misao ruši sve, i misao stvara sve.

Volter.

Pre tri decenije, u divnim Karlovcima, na podnožju Fruške Gore — razvio je dr. Laza Popović sokolsku trikoloru. Razvio je i stavio njeno koplje

u ledinu ispod Vrdničke kule, a ispred manastira Ravanice, u kome počiva Kosovski Mučenik Lazar Hrebeljanović.

Stvoren je u sokolskim dušama vidovdanski kult. Sokolska Vojvodina je dolazila tamo da oproba moć svoje

mišice i da se pričesti u hramu pred Mučnikom Lazarom, kao što je nekada on pričesćivao vojsku na Kosovu. Čarobna i neobuzdana moć razvijala se tu — radala se misao da poruši sve i da stvori sve. Radala se sokolska misao!

Pre trideset godina! Samo pre trideset godina, a koliko se sve izmenilo. Od nekoliko apostola, za ovo kratko doba stvorena je jedna apostolska masa. Od nekoliko stotina stvoreno je hiljadama crvenih košulja. Iz Ravanice stiglo se u Suboticu. Sa ravančke ledine poboden je sokolski barjak na veličanstveni subotički stadion. Negdašnjoj malenoj župi fruškogorskoj došli su u pohode Česi, Poljaci, Rusi i Bugari.

Ma kako mi crno gledali na našu današnjicu, ipak ostaje nepobitna činjenica: od malih vidovdanskih sletova u Ravanici, koji su imali obim naših današnjih javnih časova, došlo se do sleta, koji je po imenu pokrajinski a po stvarnosti sveslovenski.

I danas, kad se pred nama razvijaju moćne sokolske falange, mi i nehotice bacamo duhovni pogled na ono što je svemu ovome prethodilo. Čini se da je Volter nas gledao kad je rekao: Misao ruši sve, i misao stvara sve. Naša sokolska misao je prvordna misao za stvaranje oslobođenja i ujedinjenja. Ni bič naduvanih veleizdajničkih procesa nije mogao da je utiša. Ni zatvaranje u duboke tamnice. Ona je i tamo sijala snagom sunčane svetlosti, koja sagorevaše pakosnu monarhiju Habsburgovaca i nakazna njihova dela. A koliko god je njih sagorevala, toliko je grejala slovenske duše i spremala ih za sve ovo što sada vidimo.

Vremenski put Ravanica—Subotica bio prema tome i dalek i težak, ali se na metu ipak stiglo. Ravanička ideja da se o Vidovdanu prireduju sletovi

zračila je pred očima svih potištenih. Prema rečima njenog tvorca dra Laze Popovića, od nje su ljudi živeli i bili potaknuti da snivaju i da rade. »Ko spolja gleda, sve mu se brzo menja i čini da lako prolazi. No kao što na bojnim poljanama daleko posle okršaja nalazimo zaboravljenu nabijenu tanad, koja iznenađeno praskaju i raznose, tako je i naš sadašnji sokolski život posejan bačenim oružjem, otresinama ideje, i pun je svetlog i praskavog zrnja i praha njenog. Zaista, niti se ideje ostvaruju najednput do kraja, niti ostvarenje prestaje, ako se površina umiri. To su snage koje ne mogu više da se uništavaju, a koje vladaju svom žestinom i tvrdoglavošću inercije.«

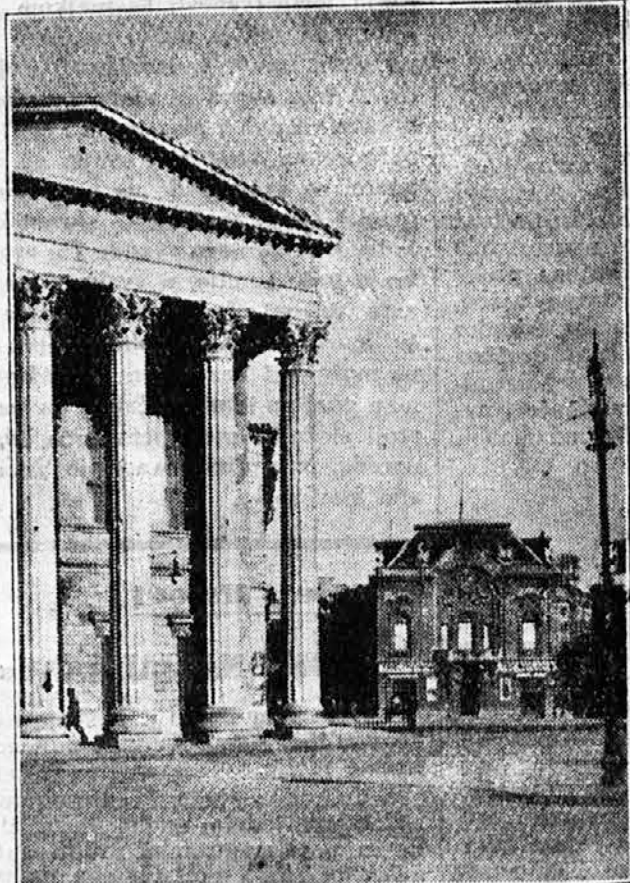
Čuli smo i znamo da mnogi rekoše posle 1918 da je Sokolstvo svoju ulogu časno ispunilo i time završilo i svoje bitisanje tačno po rečima Šekspira: »Crnac je svoje učinio, i sad može da ide.« No po rečima našega dra Laze taj Crnac je tek imao da dode: Ništa se ne vidi, ako se ne oseća; baš u tome je sva čudotvorna moć sokolske ideje: nije ono bilo što se videlo i što je bilo, nego je ono bilo što se naumilo i što se htelo da bude!

Jest, maleni ravančki sletovi nisu bili ono što se može da broji i da se meri. Ni ovaj slet u Subotici neće biti ono što je ogromno po broju učesnika, ni ono što je u sjajnom stadionu, ni ono što je u paradi. Sve to nije ni tako veliko ni tako snažno, kao što je neizmerno moćno ono što mi hoćemo, što svak u svojoj i svj u svima dušama nosimo. Tu i u tome jest sav značaj ovog sleta.

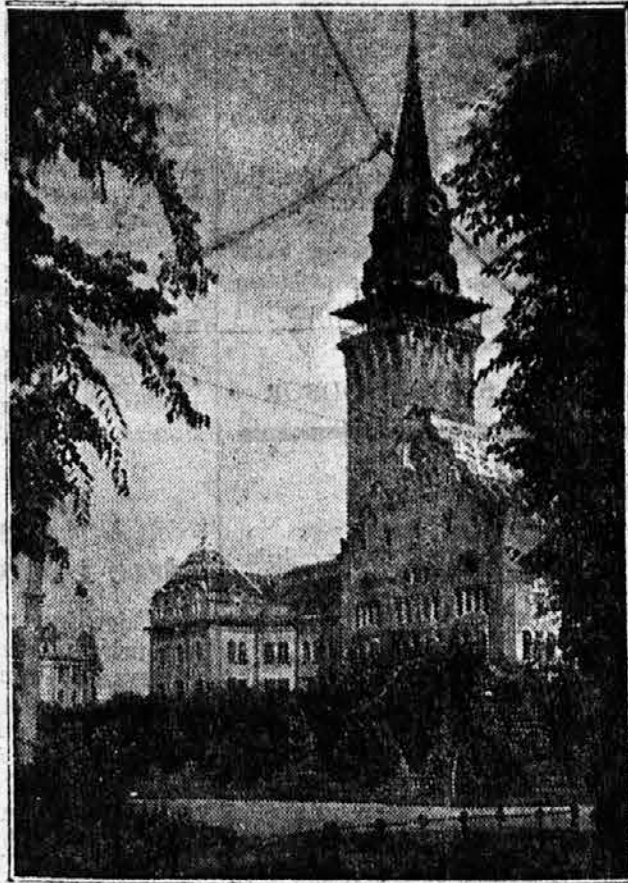
Od Ravanice do Subotice mnogo što-šta bi i prode. Mnogo se polomi i mnogo podiže. Mnogo se luta i desno i levo. Samo naša sokolska kolona ide pravo cilju. Ide snagom sile, koju niko i ništa ne može na putu zaustaviti. Ide stalno napred, jer u sebi nosi sokolsku misao, koja sve ruši i sve stvara!

Prof. M. St. Stanojević (Petrovgrad)

Subotica

Gradsko pozorište

Gradska kuća

Tako će naš narod, moćan u sebi, vaspitan u vrlinama i krepostima državljanina i Sokola, viteški u delima i plemenit u mišljenju, onu ideju — kojoj govorimo, koja ga je preporodila i oslobodila od ropstva, preneti u širinu Slovenstva. Slovenska misao nam omogućuje puno razumevanje naših vlastitih narodnih i državljanjskih prava, da idejno i fizički — iako možemo da prinesemo svoj udeo sintezi kulture i civilizacije — čovečanstvu.

Pravilnoj sokolskoj radinosti postavlja Tirš dva principa: slobodu i disciplinu. I ko se je vaspitavao u sokolskom radu, ko razume naš narodni i slovenski kolektiv, taj priznaje svoje pravo na egzistenciju samo u narodnoj celini. Taj ovoj celini prinosi sam od

sebe i po svojoj slobodnoj volji ono što mu je dala sloboda u sticanju dobra u sokolskoj vežbaonici i što mu dozvoljava disciplinu u čuvanju i davanju onoga što je stekao. »Zaboraviti na sebe kada je to potrebno, priskočiti prijatelju u pomoć i svoju volju dobrovoljno i muški podrediti celini, kojoj moramo služiti — to su srodne vrline. Na njima počiva jedinstvo delovanja, bez koga nijedno društvo ne može postići uspešne plodove; iz tih vrlina rada se red i disciplina u višem i lepšem smislu te reči« — rekao je Tirš.

Naši zadaci dakle stoje jasno pred nama. Ne bežimo od njih, ne klonimo, ne stvarajmo kompromise! Jer hoćemo mnogo i jer hoćemo najvi-

še što nam je moguće da postignemo s naporom svih svojih snaga, uvereni smo, da je Sokolstvo našem narodu potrebno. I ko nas dobro razume, taj će i priznati uzvišenost naših zadataka, taj će biti s nama u nesebičnoj službi za opću narodnu kulturu. Sokolski duh — duh mladosti, svežine, borbenosti, rada i bratstva — spaja sever, jug i istok Evrope. Na svim sokolskim kulama lepršaju naše zastave!

I u te zastave zaodeva se sada Subotica, da s njima pozdravi sokolske legije, koje joj hrle da se još čvršće među sobom povežu u iskrenoj ljubavi slovenskog sokolskog bratstva. A kome ne bude moguće da lično učestvuje tim velikim sokolskim manifestacijama, taj neka s njima bude u

duhu i neka u sebi promisli i prosudi ono što smo ovde rekli, pa će se u njemu još jače učvrstiti uverenje, da je Sokolstvo srce Slovenstva.

To hoćemo mi Jugosloveni, prožeti sokolskom idejom, na sletu u Subotici u bratskoj zajednici sa braćom i sestrama Čehoslovacima, Poljacima, Rusima i bugarskim Junacima da naglasimo i manifestujemo u punoj svesti, da je svaki od nas samo grana na stablu slovenske lipe, koja je uhvatila duboko korenje u slovenskoj zemlji i koja bujno, čvrsto i zdravo raste u vis i u širinu. Mladi smo, zdravi smo, jaki smo!

Takvi hoćemo da ove godine proslavimo Vidovdan na sletu u Subotici, i zato subotičkom sletu — Zdravo!

Prestavnici Sokolstva i grada Subotice kod Nj. Kr. Vis. Kneza-Namesnika Pavla

Dne 19 o. m. u 4 časa po podne, Nj. Kr. Vis. Knez-Namesnik Pavle primio je u audijenciju br. dr. Ignjata Pavlasa, predsednika Sletskog odbora IV pokrajinskog sleta Saveza SKJ i staršinu Sokolske župe Novi Sad, g. Ivana Ivandekića, predsednika opštine grada Subotice i g. Kendelca, potpredsednika subotičke opštine.

Nj. Kr. Visočanstvo Knez-Namesnik primio je delegaciju, koja je došla da u ime Sokolstva i u ime grada Subotice upozna Kneza-Namesnika sa učinjenim pripremama za pokrajinski slet Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, koji će se održati o Vidovdanu u Subotici. Delegacija je ujedno pozvala na slet i Dvor.

Nj. Kr. Visočanstvo, u razgovoru s članovima delegacije, interesovao se za sve učinjene sletske pripreme i na rastanku izrazio je članovima delegacije želju, da isporuče Njegove pozdrave celom Sokolstvu.

RASPORED

priredaba i svečanosti glavnih dana IV pokrajinskog sleta Saveza SKJ u Subotici, od 26 do 30 juna o. g.

PETAČ 26 JUNA

1. Celog dana: dolazak takmičara i sudaca. Sednica zbora sudaca prema rasporedu Načelnništva Saveza.

SUBOTA 27 JUNA

- Od 6 časova pa dalje: Savezno takmičenje članstva na sletištu. (Ulaz sa sletskom značkom).
- Celog dana: dolazak članstva (ne-takmičarski) i gostiju. Svečani doček svih sokolskih vozova.
- U 9 časova: otvaranje izložbe starina i privrede u Gradskoj kući. Izložba će biti otvorena do 30 juna. (Ulaz sa sletskom značkom).
- U 10 časova: otvaranje izložbe narodnih ručnih radova. Izložba će biti otvorena do 30 juna. (Ulaznica 1 i 2 dinara).
- U 21 čas: sednica svih župskih načelnika i načelnica u Sletskoj kancelariji: Aleksandrova ulica 13/III.
- U 21 čas:
  - početak sletskih svečanosti objavljuju trubači; — vatromet;
  - koncert u amfiteatru Sokolskog doma. Prenos koncerta na Sokolsko vežbalište i pred Dom. (Važe generalne ulaznice za numerisana mesta).

NEDELJA 28 JUNA

- Od 6 časova: pokusi na sletištu za obe sletске svečanosti — javne vežbe, ovim redom:
  - od 6—7 časova sletska scena »Hej Sloveni«.
  - od 7—7.30 časova zajednički nastup članova i članica, sokolskih četa i starije braće;
  - od 7.30—8 časova — članovi;
  - od 8—8.30 časova — članice;
  - od 8.30—9 časova — sokolske čete;
  - od 9—9.30 časova — starija braća;
  - od 9.30—11 časova — gosti;
  - od 11—11.30 časova — vojska;
  - od 11.30 pa dalje posebne prijavljene tačke župa.
 (Ulaz na pokuse sa sletskom značkom).
- Od 7 do 13 časova: muzička takmičenja u Sokolskom domu, Gradskom pozorištu i dvorani »Graničara«, prema posebnom rasporedu SPO. (Generalne ulaznice ne važe).
- U 9 časova: pomen u crkvama. Delegaciju čine članovi Savezne Uprave, Sletskog odbora i po 2 delegata od svake župe. Zbor u 8.30 časova u amfiteatru Sokolskog doma. — Voda brat Turato Ivan.
- U 9 časova: odlazak na grob pok. F. Sudarevića, prvog starešine Sokolskog društva Subotica. Zbor delegacija kao pod 3. Voda brat Stipić Vlado.
- U 11 časova: Vidovdanski pomen u amfiteatru Sokolskog doma. Učestvuju: starešinstvo Saveza i župa, delegacije društava i četa. Aranžeri: Pozderović Lajčo i Turato Ivan. Zbor po župama u nastanbama.

a) Posle pomena: polazi se u povorci do Slovenske lipe gde društva i čete nanašaju zemlju na Slovensku gomilu;

Praško Sokolstvo u brojkama

Poslednji broj praške revije »Sokol« donosi neke zanimljive podatke o razvoju Sokolstva u Pragu u razdoblju od 1920 do 1934 godine. Prema statistici iz godine 1920, delovala su na području Velikog Praga ukupno 43 društva i 3 čete, a 15 godina kasnije taj se broj povećao na 53 društva i čete. Kroz to razdoblje povećao se u izvesnoj meri i broj članstva, i to članova od 25.438 na 26.014, a članica od 10.848 na 12.608.

Godine 1920 sva društva u Pragu imala su 24.438 članova i 10.848 članica; svega 36.286, t. j. 10.99% od svega Sokolstva — od toga 11.03% članova i 10.93% članica. U godini 1934 bilo je 26.014 članova i 12.608 članica; svega 38.622 lica, što znači porast za 576 članova i 1760 članica; svega za 2336 lica. Prema broju celokupnog češkoslovačkog Sokolstva ukupni broj iz 1934 od 38.622 lica znači 9.98%, od toga 10.30% članova i 9.32% članica. Iz ovoga se vidi, da je članstvo u Pragu sporije napredovalo nego u ostalim krajevima.

U drugom pak sokolskom pogledu prilike u Pragu razvijale su se mnogo povoljnije. Dok n. pr. vidimo, da je godine 1920 u Pragu Sokolstvo imalo samo 14 svojih vlastitih domova, njihov broj se je međutim do godine 1934 podigao na 34, i to s modernom opremljenim vežbaonicama.

U pogledu broja prednjaštva sve jedinice u Pragu godine 1920 imale su

b) delegacija Saveza, Sletskog odbora i po 2 delegata od svake župe polaze venac na spomenik Neznanog junaka na trgu Vojvode Putnika. Aranžer brat Janko Vidic.

- U 16 časova: Prva sletska svečanost — javna vežba: zajednički nastup, članovi, članice, vojska, eventualno posebni nastupi župa, sprave i sletska scena: »Hej Sloveni«. (Važe generalne ulaznice).
- U 21 čas: Sokolska akademija u Gradskom pozorištu. Aranžer brat Tešić Lazar i Stipić Vlado. (Važe samo posebne ulaznice po 5 i 8 dinara).
- U 21 čas: Slovensko veče u amfiteatru Sokolskog doma. Aranžeri: Gavanski Aleksandar i Turato Ivan. (Važe samo posebne ulaznice po 5 i 10 din.)
- U 21 čas: Narodna zabava na trgu Erio. Aranžeri braća: Krnajiški Milivoj i Petrović Svetozar. (Važe generalne ulaznice).
- U 21 čas: Narodna zabava na vežbalištu Sokolskog doma. Aranžer brat: Vojnić Aleksandar. (Važe generalne ulaznice).

PONEDELJAK 29 JUNA

- U 9 časova: Povorka prolazi kroz grad. Zbor župa po nastanbama. Na zbor dolaze svi vežbači i ne-vežbači — bilo u odori bilo u građanskom odelu sa sletskom značkom. Župe dolaze na zbornom mestu u 8 časova. Povorka se završava kod Sokolskog doma.
- Od 10 do 13 časova: nastavak muzičkih utakmica (po potrebi) prema posebnom rasporedu SPO.
- U 16 časova: Druga sletska svečanost — javna vežba: — Učestvuju: slovenski gosti, sokolske čete, starija braća, vojska, posebni nastupi župa, sprave i sletska scena »Hej Sloveni«. (Važe generalne ulaznice).
- U 21 čas: Sokolska akademija u amfiteatru Sokolskog doma. Aranžeri braća: Turato Ivan i Vujković Veca. (Važe generalne ulaznice).
- U 21 čas: koncert u Gradskom pozorištu. Aranžeri braća: Pašćan Svetolik i Stipić Vlado. (Važe samo posebne ulaznice po 5 i 8 dinara).
- U 21 čas: Narodna zabava na trgu Erio. Aranžeri braća: Krnajiški Milivoj i Petrović Svetozar. (Važe generalne ulaznice).
- U 21 čas: Narodna zabava na vežbalištu Sokolskog doma. Aranžer brat Vojnić Aleksandar. (Važe generalne ulaznice).
- U 24 časa: Završetak sletskih svečanosti objavljuju trubači. Vatromet sa gradskog tornja. Aranžer: brat Sava Rajković.

UTORAK 30 JUNA

- Od 0.01 pa dalje: odlazak gostiju i Sokola učesnika na sletu.
- Skreće se naročita pažnja svim učesnicima sleta, da će se ceo program sletskih priredaba i svečanosti razvijati tačno i bez ikakve izmene.

SLETSKI ODBOR

Razne sokolske vesti

Ovogodišnja poseta češkog Sokolstva Slovačkoj

Prema do sada pristiglim prijavama vodstvu češkoslovačkog Sokolstva, uspeh ovogodišnje posete češkog Sokolstva Slovačkoj biće ogroman. Drži se, da će u ovoj poseti uzeti učesća preko 30.000 Sokola, Sokolice i naraštaja obojog spola, koji će biti gosti raznih slovačkih sokolskih župa. Prema tim vestima, posetiće samo Košice i Istočno-slovačku župu preko 6000 Sokola, isto tako velik broj posetiće Potkarpatsku Rusiju, a još dalje na istok pohriće preko 4000 Sokola i Sokolice iz Brna i okolice.

Prigodom ovih poseta u svim slovačkim krajevima prirediće se veliki javni nastupi, akademije i manifestacije, kao i izleti u razne slovačke krajeve.

Ova grandiozna poseta češkog Sokolstva slovačkom već sada je jako uznemirila neke redove slovačke klerikalne stranke, koji su počeli da na razne načine rovaraju protiv Sokolstva. Međutim sve te razne klerikalne spletke i smetnje znače za žilavo, disciplinovanu i odlično organizovano češkoslovačko Sokolstvo tek prazno duvanje u vetar. A donekle je i razumljivo to klerikalno komešanje, kome Sokolstvo posvuda mrsi njegove račune kod širokih narodnih slojeva. Sokolstvo je međutim uvek izdržljivo ustrajalo na svome putu i uvek — što svi njegovi protivnici najbolje znaju — dolazio do punih uspeha. A tako će biti i s ovom posetom Slovačkoj, koja će porad velikog sokolsko-nacionalnog značaja, biti također i od znatne gospodarske važnosti.

Velike sokolske svečanosti na Vidovdan u Bratislavi

Prilikom velikog praznika češkoslovačkog pobratimstva na Vidovdan održaću se u Bratislavi velike sokolske svečanosti. Na ovim svečanostima učestvovali članstvo i naraštaj iz župa: Srednjoočeske, Havličkove, Podkrkonoške, Tirsve i Istočno-česke, koje su zajedno prijavile 3420 vežbača i vežbačica te 2340 muškog i ženskog naraštaja. S ostalim učesnicima posetiće toga dana glavni grad Slovačke oko 7000 gostiju.

Prvi sokolski dom na Bavarskoj granici

Dne 1 o. m. svečano je otvorilo svoj dom sokolsko društvo Domažlice, koje se nalazi na bavarskoj granici. Zanimljivo je, da je dom najmodernija gradnja iz čelika, koja odgovara svim zahtevima modernog telesnog vaspitanja.

50-godišnjica Sokola u Libercu

Nedavno je sav češki sever proslavio 50-godišnjicu Sokola u Libercu, kome je svojedobno bio načelnik i naš brat Miroslav Vojnović, sadanji zamjenik saveznog načelnika. Na ovoj proslavi zastupao je COS starosta brat dr. Bukovski. U svečanosti povorci bilo je 5000 učesnika, među kojima preko 3500 Sokola i Sokolice. Javna vežba, na kojoj je nastupila i vojska, također je odlično uspeła. Sokolsko društvo Liberec izvršilo je ogroman deo narodno-obranbenog rada za održanje i napredak češkog življa u Lebercu i okolici.

Župski slet dece i naraštaja u Oklovi

Župe Jana Čapka i Moravsko-sleška priredile su ovih dana u Orlovi, na severnoj granici Češkoslovačke, slet dece i naraštaja, koji je unatoč slabom vremenu vrlo dobro uspeo. Na javnoj vežbi nastupilo je preko 2000 muške i isto toliko ženske dece, koja su unatoč velikom pljunksu do konca odvežbali svoje vežbe. Isto tako su i naraštajci, njih oko 1000, kao i oko 1000 naraštajki izveli svoj program do kraja. Ovakva sokolska disciplina ostavila je na sve najdublji utisak.

Sokolska radio-predavanja

Radio stanice
Beograd — Zagreb — Ljubljana

Sledeća sokolska radio-predavanja održavaju se:

dne 25 juna predaje brat Joso Šokšić, Subotica, o temi: »Biskup Ivan Antunović — bunjevački Štrosmajer«;

dne 2 jula predaje brat Bogoljub Krejčić, Beograd, o temi: »Moderne olimpske igre«.

Teškoće Saveza slovenskog Sokolstva u Americi

Jugoslovensko Sokolstvo u Americi treba da pribere svoje redove

Organizacija slovenskog Sokolstva u Americi izgleda, da je došla na mrtvu tačku. Tome nije možda uzrok kakvi nesporazumi među slovenskim iseljenicima različitih narodnosti, već u prvom redu nedovoljno provedena organizacija pojedinih tamošnjih sokolskih saveza. Dok je n. pr. češko Sokolstvo u Americi organizovano u svojoj Američkoj obei sokolskoj, dok Slovaci isto tako imaju prilično jaku organizaciju, to se naprotiv ne može tvrditi i za Jugoslovene, a još manje za Ruse. Poljski Sokoli pak organizovani su u svojem savezu, kome je također povereno i vodstvo Saveza slovenskog Sokolstva u Americi, ali ipak radi opštih prilika koje sada tamo vladaju, ni oni ne vode ovaj Savez onako kako bi to inače trebalo.

Glede Jugoslovena treba spomenuti, da su doduše u svoje vreme organizovali svoj Jugoslovenski sokolski savez sa sedištem u Cikagu, ali je ipak ova organizacija stala samo na pó puta, jer radi različitih gledišta postoje-

ća sokolska društva nisu sva stupila u taj Savez. Isto to važi također i za Ruse.

Ponajglavniji uzrok ove slabe i skoro nikakve međusobne povezanosti među jugoslovenskim sokolskim društvima u Americi je to, što jugoslovenska sokolska društva u Americi nemaju gotovo nikakve veze sa sokolskom organizacijom u domovini, dok su naprotiv naročito Česi i Slovaci, pa također i Poljaci, čvrsto povezani sa svojim domovinskim savezima. Nadati se je međutim, da će i u tome pogledu prilike za sve jugoslovensko Sokolstvo u buduću krenuti na bolje, te da će se uspostaviti bolje veze među našim Sokolstvom u Americi i Sokolstvom u domovini, a što će nedvojbeno vrlo mnogo koristiti oživljenju rada i dostizanju do međusobnog učvršćenja i povezanosti među svim jedinicama jugoslovenskog Sokolstva u Americi. U tome pogledu dužnost je vodstva našeg domovinskog Sokolstva da u ovu svrhu preuzme potrebnu inicijativu.

III SLET SOKOLSTVA NA JADRANU

22 i 23 avgusta u Šibeniku

Proglas Sletskog odbora

Braćo i sestre!

Po treći se put na obalama našeg slobodnog Jadrana sastaje Sokolstvo triju primorskih župa na slet, na praznik bratske ljubavi, jednakosti i slobode, na proslavu narodnog duha.

Vodeni tim duhom, naši su pradedovi, nazad 13 vekova, pod jednim, općim i sveštim imenom Slovena, u svojoj istorijskoj misiji i u jednoj veri, poplavili u pobjednom naletu sa severa ceo Balkan i izbili na ove obale, stvarajući na baštini trulih carstava, grčkog i latinskog, novo i mlado carstvo slovenskog duha i jezika.

Taj je duh prozeo otada ove jadranske hridi i ovo more, koje postade krajnom jugozapadnom granicom ne samo Jugoslovenstva nego i celog Slovenstva. Sveeno, da je ono samo jedno usko žalo prostrane slovenske zemlje između triju mora, naše Jadransko Primorje je uvek, u svim velikim trenucima prošlosti, govorilo u ime cele nacije, bilo večiti organ narodnog duha. Ono se pokazalo velikim i silnim kad god je davalo izražaja svom osećanju jedinstvenosti sa majkom zemljom, kad god je radilo po glasu krvi, po glasu bratstva, jednakosti i slobode. A kad narod ili njegove vođe zaborave na duh i glas svoje krvi i kad se odreknu svog bića, stižu ga teški udarci ne samo ovde na ovoj mučnoj granici dvaju svetova — slovenskog i tudinskog, — nego svugde i u svakom kraju naše zemlje, u svako doba. Ali naročito ove oduvek krvave međe traže junački i sveeno srce: njega pak ne može biti bez dodira sa jedinstvenom grupom i bez osećanja, da iza nas stoji složno i ujedinjeno srce čitavog naroda, sene pradedova i istorijska misija Slovenstva.

Nijedna trenutačna magla i nijedna prolazna oblak ne sme da zakrije vid čuvarima granica. Soko ne voli magle: on se diže nad oblake, u visine, s kojih može jednim pogledom i jednim osećanjem da obuhvati i ogri celu jugoslovensku zemlju, i da osmatrajući i milujući okom i srcem sve različite krajeva, nošnje i mentaliteta, ne izgubi iz oka jedinstveno, celinsko i veliko telo i duh.

Sokolstvo triju primorskih župa, verno duhu pradedova i sveeno zadatke čuvara Jadrana, proslaviće s mnogo vere u pobjedu dobra svoju proslavu narodnog duha, ovog puta u tvrdom gradu Šibeniku, koji je od svog postanka najjasnije od svih primorskih gradova govorio tim duhom i koji se je u svojoj prošlosti, davnoj i nedavnoj, pokazao budnim čuvarom ove granice, najdragocenije celom slovenskom svetu.

Braćo i sestre!

Jadran vas zove! On želi da plavetnilu njegovih dubina i belini njegovih hridi pridruži crvenilo vaših košulja, da u tom slivenom sklopu vedrih slovenskih boja sine simbol večnog gospodstva našeg, narodnog duha na ovom istorijskom međašu. Naše more čeka na vas, Sokoli, sinovi velike jugoslovenske zemlje, čije podnožje ono vekovima miluje, da mu donesete njezin pozdrav s gora i polja, a u pozdravu veliku slovensku reč bratstva, jednakosti, slobode — reč večnosti i radosti.

S duhom pradedova i s mišlju Karadordevića na Jadran, na slet, na zbor!

SLETSKI ODBOR

Knjige i listovi

»SOKO NA JADRANU«

Ovih dana izišao je iz štampe dvobroj za maj i juni ove naše odlične sokolske revije.

Vanredno bogat najprobranijim sadržajem, jednim dugim nizom članaka iz pera najprominentnijih autora, naših prvaka i predstavnika na polju naučnom i publicističkom, ovaj dvobroj, posvećen uglavnom Vojvodini povodom IV pokrajinskog sleta Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, koji se ovih dana održava u Subotici, zaista zaslužuje najveću pažnju i preporuku, jer je od trajne literarno-naučne vrednosti. Za upoznavanje Vojvodine, u istorijskom, kulturnom i nacionalnom pogledu, ovaj dvobroj je doista jedan odličan prilog toj svrsi, i moramo istinski biti blagodarni srećnoj zamisli brata urednika, što nas je u toj težnji u istinu najlepše iznenadilo.

Sadržaj ovog dvobroja je sledeći: prof. Univ. dr. A. Ivić, Subotica: Dodeljavanja Srba u Vojvodinu. Prof. Vasa Stajić, Sremski Karlovci: Bunjevačko-srpski odnosi u prošlosti. Pretsednik Srpske Matice Vasa Stajić, Novi Sad: Matica Srpska i prosvetni rad Vojvodana. Dir. gimn. Milivoj V. Knežević, Senta: Borba subotičkih Bu-

njevacu za materinsku reč. Vojin Puljević, Beograd: Nacionalni karakter Vojvodine. Dr. Stevan Ivančić, Beograd: Najglavniji problemi Vojvodine. Dir. gimn. Milivoj V. Knežević, Senta: Biskup Ivan Antunović i preporod bačkih Bunjevaca. Veljko Petrović, član Srp. Kralj. Akademije, Beograd: Naši Karlovci. Prof. Univ. dr. Viktor Novak, Beograd: Dr. Jovan Subotić i Hrvat (1817—1886). Prof. univ. dr. A. Ivić, Subotica: Sava Tekelija i njegovi pretci. Zivomir Mladenović, Beograd: Jovan Jovanović-Zmaj i Svetozar Miletić. Prof. Miloš Stanojević, Petrovgrad: Sokolski pokret u Banatu. Milovan Knežević, Novi Sad: Sokolski pokret u Bačkoj. Dr. Stevan Simunović, Split: Osuda Srpskog Sokola u Karlovcima. Dr. Stevan Simunović, Split: Jedan neznani sokolski junak. Dr. Stevan Simunović, Split: Kulturni život naših Nemaca. Dr. Stevan Simunović, Split: Dva govora pred vrstom. Hrvoje Macanović, Zagreb: Jugoslovenski Sokoli nose olimpijski oganj kroz Jugoslaviju. Treći slet Sokolstva na Jadranu. Vesti iz župe Split. Sokolske vesti.

Godišnja pretplata ove naše sokolske revije je 24 Din. Ovom dvobroju cena je 5 Din (koji se mogu poslati i u poštanskim markama). List se naručuje kod administracije: Split, Sokolski dom. — S. Č.

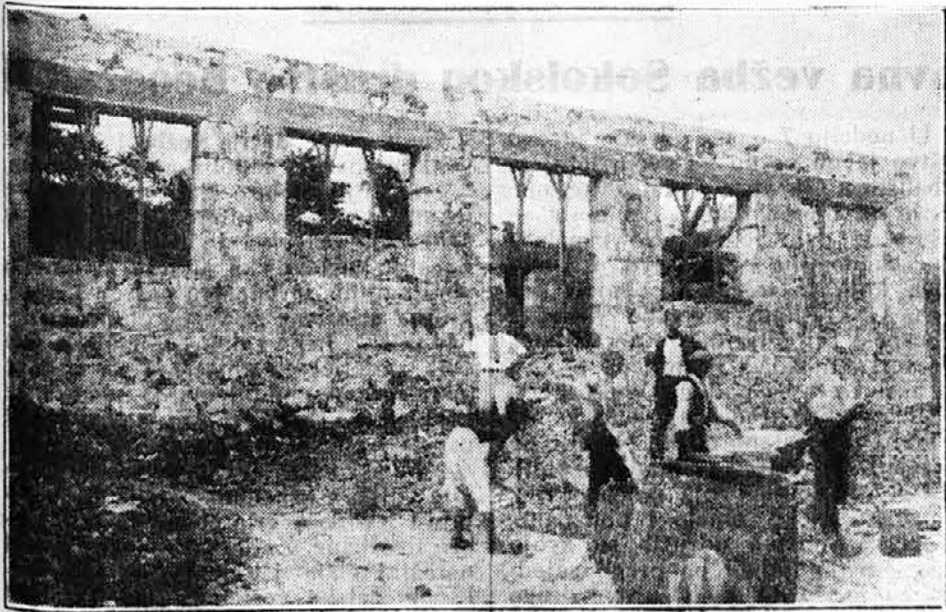
Velika zdravstvena i socijalna akcija Sokolske župe Mostar

Da bi poslužila narodu i njegovim najprečim potrebama, Sokolska župa Mostar urediće u najzapuštenijim selima oko devedeset voda

Seoski Sokoli daju radnu snagu, kreč, kamen i pesak, a za cement, željezo i alat apeluju na radoлюбive uslanove i pojedince

Odavno je poznato, da krajevi Hercegovine, Dalmacije i Imotske Krajevine u svemu oskudevaju. Sokolska župa Mostar, osetivši na samom terenu, da je pored svih teškoća najteža nestašica vode, prihvatila se teškog posla da u svim selima tog zapuštenog kraja uhvati vode, gde ih ima i da ih uredi, kako bi jednom za svagda barem u ovom najtežem pitanju pomogla taomšnjem ponosom ali siromašnom

seljaci ne bi trebali da dnevno po nekoliko sati pešače da napune svoje burilo i upropaste dragoceno vreme. Članovi župske uprave župe Mostar već svim silama rade da lično namaknu sredstva i potrebit alat, ali sve je to malo. Zbog toga je dužnost svakog rodoljuba da pomogne ovu akciju Sokolske župe, kako bi ovog leta zaista sifulo sunce i onima, koji, zabačeni po

Članovi sokolskih četa župe Mostar zidaju sami svoje domove

narodu. Pored najbolje volje sredstva su minimalna ili nikakva, pa ako ne bude pomoći ljudi dobre volje, započeta akcija već bi skoro u zacetku propala, a jedan bi seljak izgubio još jedinu nadu, da će preko Sokolstva doći do najpreče potrebe.

Što vredi kad sokolski izaslanici po četama govore Sokolima seljacima o higijeni, o čistoci odecu, kuće, dvorišta i slično, kad piju zagadenu vodu od koje se i stoka odbija. Uređenjem 90 voda dobili bi ti krajevi najnasušniju svoju potrebu i

surom kršu preko skoro neprohodnih planina, čekaju pomoć od dobrih ljudi u alatu, cementu i željezu, dok će sami dati svu radnu snagu.

Prošle su godine preko leta uredene dve vode u gornjoj Hercegovini zaslugom Studentske čete dra Laze Popovića. Kada će se urediti još 90 voda? Pomognite, braćo, u nevolji onaj braći koja i u svetskom ratu, kao dobrovoljci u velikom broju, pokazala, da im život nije vredan kad je u pitanju čast domovine!

Društvo »Kršćanska šola« in »Sokol«

Izjava Sokolske župe Ljubljana

Društvo »Kršćanska šola« je na svoji veliki skupščini v Ljubljani dne 3. maja 1936 sprejelo od navzočih staršev predlagano resoluciju, ki pravi v 10. točki:

»SKJ se vedno vztraja pri Tyrševih, od katoliškega episkopata Jugoslavije obsojenih vzgojnih načelih. Salslavje obsojenih vzgojnih načelih. Salslavje v to telesno in vzgojno organizacijo smejo vstopati učenci-ke in dijakinja, ki se v nekaterih primerih naravnost silijo k vstopu. Krščanski starši zahtevamo torej, da se zakon o SKJ spremeni in »Sokol« zopet postane svobodno društvo.»

V opisu zborovanja in v ostalem delu resolucije, ki jo je objavil »Slovenec« z dne 4. odn. 5. maja t. l., povzemamo podčrtane zahteve:

»V šolah mora biti verouk osrednja moč za vzgojo značajev.«

»Katoliške učence morajo poučevati le katoliški učitelji.«

»Hočemo za cerkev svobodo, da neovirano vzgaja mladino po svojih večnih načelih! Zahtevamo popolno svobodo vzgoje za katoliške slovenske starše, ... tako vzgojo in tak pouk, kakršnega edinega bodo lahko zagovarjali pred Bogom in svojo vestjo.«

»Država je sama dolžna vzdrževati šole, nima pa izključne pravice odrediti, kakšna bodi šola.«

»Zato škof Srebrnič tako zelo podudarja: Katoliški starši brezpogojno zahtevajte, da bodo Vaše otroke v šolah poučevali učitelji in učiteljice katoliške vere. To je zahteva, od katere ne smete nikdar odstopiti.«

»Ne moremo dopustiti, da bi se z denarjem katoličanov izdajale knjige, ki bi spadale v uredništva kulturnobojnih listov, ne pa v katoliške šole.«

»Katoličani že moramo enkrat priti mimo tega, da bi imeli samo pravico na kakih zborovanjih govoriti in sprejemati resolucije, priti moramo do tega, da bodo imeli katoliški starši o sami šoli odločujočo besedo.«

Sokolska župa Ljubljana je na svoji odhorovi seji dne 21. maja 1936, v Ljubljani, ob prisotnosti 46 delegatov župnih edinic in celokupne župne uprave, z ozirom na navedena dejstva

ugotovila:

Zborovanje društva »Kršćanska šola« je poteklo in sklenilo resolucijo v strogo doslednem katoliškem, ne narodnem duhu. Slovenski starši so glede vzgoje svojih slovenskih otrok neposredno podrejeni papeževim navodilom. »Kršćanska šola«, ki je samo orodje splošne mednarodne katoliške akcije, je na svoji seji, odnosno skupščini zavzela izvennarodno stališče.

Za hrptom poštenih in idealnih slovenskih staršev, ki so jedro naroda, vidimo pestro-mešano skupino brezčutnih, oblastiteljnih napadalcev, ki preže, da naši materi iz naročja iztrgajo njenega otroka in ga vržejo v duševno robstvo tujcu. Na usta staršev varljivo polagajo, od nikogar pooblaščenih, že iz predvojnega robstva znane usodne zahteve, ki so slepile naš narod, da je razmetaval na avstrijskih bojšiših na tisoče in tisoče žrtev, svoje najkrepkejše očete in sinove in ubijal samoga sebe za varljive prazne cilje, ki so mu jih tisti ljudje na isti način prikazovali takrat, kakor danes. V živem spominu na svojo politično in gospodarsko oblast nad Slovenci pod zaščito habsburškega trona, avstrijske aristokracije in profinarodnega političnega Vatikana snujejo v svoji izprijenosti na preskušene varljive načine zopet si podjarmiti narod in razpolagati z njegovo telesno in duševno silo, kot svojo lastnino.

Ne gre za versko življenje, za čista krščanska moralna načela, za notranjo čistost in plemenitost človeka. Vse versko delovanje Cerkev je zavarovano in zaščiteno v državnih zakonih in se neovirano izvršuje, ne da bi se kjerkoli in od kogarkoli pojavil odpor proti njenemu delovanju. Gre povsem izključno za posvetne dalekosežne, narodu nevarne politične in gospodarske cilje. Pod nedolžnimi naslovi se polni ekrazitna bomba, ki naj zopet po želji tujcev razdene narod v sovražne tabore.

»Kršćanska šola« gre s svojimi resolucijami daleč preko lastnega delokroga! Zato

izjavljamo

Odločno odrekamo vsakomur pravico posegati v svobodo naše organizacije in odrediti vzgojne osnove in smer.

Narod ni prazna beseda. Narod je živa istinita skupnost, duhovna enota in enotna delovna sila.

Svoje svetinje, resnico in pravico, svoje notranje in moralno življenje narod sam skrbneje in pazljiveje čuva, kakor samozvani tuji varuhi, ki so z nasiljem zasedli njegovo duhovno polje.

V svetovni vojni je narod zapustil svoje katoliške voditelje, si sam obrnil delo v življenje in z majniško deklaracijo v svoji neskončni dobroti odpuštil zapeljivcem, ki so ga gnali v pogin.

Zdrava narodna zavest je zmigala nad vsemi drugimi vrednotami in naklepi.

Zato ima tak narod neovirano pravico sam odločati o sebi in o vzgoji svoje mladine.

Z zmago narodne zavesti, je dobila svoje sankcije tudi sokolska vzgoja in postala last naroda.

Sokol izvršuje v narodni organizaciji prostovoljno telesno vzgojo poedinca po načelih čiste, po spoznanju doznane in ne zapovedane resnice, po moralnih in etičnih načelih svobodne osebnosti.

Osrednje načelo sokolske vzgoje je delo in odgovornost.

Vzgojna smer od prirode do svobodne osebnosti.

Mi nismo politična, ne gospodarska organizacija, ne posegamo v delokrog verskih in političnih organizacij in ne zahtevamo oblasti nad narodom. S popolno vdanostjo stvarnemu smotru, oblikovati potom telesne vzgoje sposobnega, plemenitega, svobodnega in odgovornega človeka, ki mu je delo in odgovornost veselje in ponos, vršimo nesebično prevzeto nalogo — brez nagrad.

Mar ni do skrajnosti krivična obsodba katoliškega episkopata, da tako delo obsoja?!

Mar ni vrhunec prikrite mržnje »Kršćanske šole«, da hkratu z obsodbo zahteva svobodo Sokola?!

Nikdar ne bomo priznali take obsodbe!!

Nočemo darov škodoželjnih dobrotnikov.

Nikdar več nočemo doživeti dobe, da bo kdorkoli v mladini ubijal narodno zavest, da bi naši očetje in sinovi zopet poginjali za tuje koristi in za lastno pogubo.

Braniti hočemo Sokola in naroda svobodo in mu zamčiti svobodno samoodločevanje. Narod je suveren in sam si brez tujega varuštva izbira povere in določa vzgojo.

Z zakonom izraženo državno priznanje je naše zasluženno odlikovanje za narodu posvečeno nesebično vzgojno delo.

Sokolska župa Ljubljana

Župni zlet v Škofji Loki

Z ljubeznijo, ki izžareva iz sokolskih src ob njegovih velikih praznikih, se pripravlja gorenjsko Sokolstvo zopet na enega takih svojih praznikov — na 22. župni zlet, ki bo v nedeljo dne 5. julija v Škofji Loki. Praznik sokolskega dela in zdravja bo dobil tem pomembnejši poudarek, ker bo združen s proslavo 30 letnice sokolskega društva v Škofji Loki, sokolske edince, ki se na ta svoj jubilej tudi prav pridno pripravljajo, od dece do članstva, od bratov do sester, ki hočejo tega dne pred široko javnostjo prikazati uspehe svojih prizadevanj in naporov. Za časa župnega zleta bo otvoreno v Škofji Loki eno naših najlepših letnih telovadišč, tako po svojem obsegu, kakor tudi po pripravljenosti, da služi čim izdatneje telesno-vzgojnim svrham sokolskega članstva. Na predvečer župnega dne bo v Škofji Loki promenadni koncert, potem pa slavnostni občni zbor društva. Naslednjega dne, v nedeljo ob 11. uri bo po mestnih ulicah povorka, s sodelovanjem vojaške godbe I. plan. polka, popoldne ob 15. uri pa je predviden javni nastop vseh župnih oddelkov in vojske. Prosta zabava bo v vseh prostorih Sokolskega doma. Ker je škofjeloški Sokol znan po svoji aranžerski sposobnosti in skrbnosti tudi v najmanjših vprašanjih, ne dvomimo, da bo 5. julij prav mogočen praznik sokolske misli in dela.

Ogromni prostor, okrog 15.000 m², ki ga v poslednjem času preurejajo za letno telovadišče škofjeloškega Sokola pomeni za vso domačo javnost pridobitev izredne vrednosti, saj združuje telovadišče v svojem delokrogu vse ono, kar spada pod fizično vzgojo človeka, torej telovadišče, igrišče in sportni prostor. Da tudi to, ker bo letno telovadišče ustrezalo tudi morebitnim sportnim prireditvam, ki se bodo prirejale v Škofji Loki.

Šeste župske utakmice Sokolske župe Varaždin

U nedelju, 7. juna o. g. održana su šesta takmičenja ove župe u prisustvu izaslanika Saveznog načelnništva sestre Manje Vojinović. Utakmice su održane na letnjem vežbalištu i u vežbaonici Sokolskog društva Varaždin.

Rezultat utakmica je ovaj:

1) Članovi (srednje odeljenje): natecalo se 9 pojedinaca, prvak Kerce Julije, Čakovec.

2) Članovi (niže odeljenje) I skupina: natecalo se 3 vrste sa 16 pojedinaca. Prvo mesto osvojila je vrsta društva Varaždin, a od pojedinaca prvi je Gjurak Stanislav, Varaždin.

3) Članovi (niže odeljenje) II skupina: natecalo se 6 vrsta s 40 pojedinaca. Prva je vrsta čete Senkovec, a od pojedinaca prvi Bakoš Josip, Senkovec. Četa Senkovec je osvojila i prvenstvo među četama i s njim srebrni venac dar Blagopokojnog Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja.

4) Muški naraštaj (niže odeljenje): natecalo se 9 vrsta s 63 pojedinaca. Prvo mesto osvojila je vrsta Varaždin. Od pojedinaca prvi je Krnoul Dragutin, Varaždin.

5) Muški naraštaj (bez sprava): natecalo se 5 vrsta s 26 pojedinaca. Prvo mesto osvojila je četa Senkovec, od pojedinaca prvo Golob Ljudevit, Senkovec.

6) Članice (niže odeljenje) I sku-

pina: natecalo je 10 njih. Prva Golčar Jožica, Čakovec.

7) Ženski naraštaj (niže odeljenje): natecalo se 2 vrste s 13 pojedinica. Prvo mesto osvojila je vrsta Čakovec, a od pojedinica prve su Rokić Marica i Malašić Stjepica, Varaždin.

U svemu se natecalo 25 vrsta s 177 pojedinaca. V. D.

Javni nastop Sokolskog društva Varaždin

U nedelju, 7. juna o. g. po podne održan je na letnjem vežbalištu društveni javni nastup, na kojem nastupili su domaćim vežbačima i vežbači iz više jedinica, koje su došle na župska takmičenja. Nastupili su prostim vežbama muška i ženska deca, muški i ženski naraštaj, muško i žensko članstvo, muška deca i muški naraštaj nastupili su igrama, muški naraštaj i muško članstvo na spravama, te lakoj atletici.

Na nastupu predao je brat Stjepan Novaković, starešina Sokolskog društva Varaždin i član župske uprave, Sokolskoj četi Senkovec srebrni venac, što ga je četa stekla s prvenstvom između četa Sokolske župe Varaždin.

Na večer je u vežbaonici održana uspela akademija. V. D.

Zlet Murskega sokolskega okrožja

V nedelju, 21. junija se je vršil v Ljutomeru zlet Murskega sokolskega okrožja, ki so se ga udeležile vse sokolske edince Ljutomerskega sreza. Uvod v veliko sokolsko svečanost je napravila povorka na predvečer po mestu, ki jo je občinstvo z velikim navdušenjem pozdravljalo. Že jutranje ure slavnostnega dne so oznanjale sokolsko svečanost, ker so raz vseh ljutomerskih hiš visele državne zastave, ki so dale prireditvi svečano lice.

Zjutraj ob šesti uri so se pričele tekme članov in moškega naraščaja. Tekme so vodili priznani ljutomerski tehničari na čelu z br. okrožnim načelnikom Stoparjem.

Rezultati tekem so bili sledeči: Člani: Prvo mesto je zasedla vrsta Ljutomer. Moški naraščaj: Prvo mesto je zasedla vrsta Križevci, drugo Ljutomer. Kot posamezniki so dosegli sledeče rezultate: Člani: Stajniko Ciril 576 od 600 točk, Horvat Mirko 572, Benko Geza 558 točk. Naraščaj: Jošar Stefan, Ljutomer, in Lebar Rado, Križevci, 495 točk od 500 točk, Bohinec Stanko, Križevci, 482, Titan Bela 465 točk.

Popoldne ob 16. uri se je vršil telovadni nastop na letnem telovadišču ljutomerskega društva. Kot prva točka je bil nastop vseh oddelkov, ki so pozdravili državno zastavo, potegnjeno na drog, s krepkim »Zdravo«, nakar je godba zaigrala državno himno. Nato je z načelniške tribune razglasil okrožni načelnik br. Stopar rezultate in čestital zmagovalcem. Nato je pozdravil vse nastopajoče sokolstvo in občinstvo. V svojem vznešenem govoru je orisal pomen sokolstva in njegove ideje, ki je vedno živa. Svoj govor je zaključil s pozivom, da vsi navzoči zakličejo svojemu mlademu kralju trikratni »Zdravo«. Nakar je godba intonirala državno himno. Ker je za tem trenutkom prišla močna ploha, se je moral nastop za pol ure prekiniti. Kot prva telovadna točka nastopa je bil nastop vzorne ljutomerske vrste na visoki bradlji in mizi. Tukaj nam je ta vrsta pokazala mnogo lepih tehniških momentov, ki so bili na višku. Vrsto je vodil društveni prednjak br. Pohl. Nato je nastopilo 192 moške in ženske dece s prostimi vajami, ki so bile zelo učinkovite. Posebno točko so imele radgonske članice s simbolično vajo ob spremljevanju klavirja. Ta točka je bila zelo učinkovita in bila tudi zelo nagrajena s ploskanjem. Sledila je posebna točka 13 naraščajnikov s skupinsko vajo na dveh bradljah, ki je bila zelo efektivna in dobro izvedena. Moški naraščaj (36) je izvedel proste vaje, ter članice (36), te vaje so bile zelo simpatične, skladne in efektne. Sledila je orodna telovadba članov, članic in moškega naraščaja. Ta telovadba je bila

pri posameznikih zelo efektna in ekaktna in je pokazala mnogo vaje, ki je prinesla dovršenost. Nato je nastopil ženski naraščaj (20) s prostimi vajami, ki bi bile ob skladnosti dosegle še večji efekt, ker so že po svoji sestavi nekaj lepega in mehkega. Telovadbo je zaključil nastop članov s prostimi vajami (50). Te vaje so bile dobro izvedene in so napravile še dober vtis radi tega, ker jih je izvajalo nekaj starejših članov, kar bodi klic našim mlajšim članom in tudi starejšim — v telovadnico! Vse točke sporeda so bile od občinstva sprejete z odobravanjem. Ves nastop je pokazal, da se vse edince okrožja zavedajo svoje velike naloge in da so krepko pripravljene za Pokrajinski slet v Subotici, kar je predvsem zasluga okrožnega tehničnega vodstva, kakor vseh ediničnih tehničarjev. Zdravo! ec.

Zlet sokolskih čet v Markovcih pri Ptuj

Sokolsko društvo v Ptuj je naklonilo svojim osmim četam prehodni prapor, za katerega naj leto za letom tekmujejo s svojo marljivostjo v sokolskem delu na deželi. Prapor so izdelale po osnutku br. Hasla naraščajnice pod vodstvom načelnice s. Schedlbauerjeve.

V nedeljo, dne 21. junija 1936 so se zgrnile na letno telovadišče sokolske čete Markovci pri Ptuj, številni oddelki posameznih čet in matičnega društva Ptuj. Telovadni nastop je klub vedno bolj grozeči nevihti potekel zelo lepo. Opaziti je bilo izredno zanimanje kmečkega prebivalstva za telovadbo.

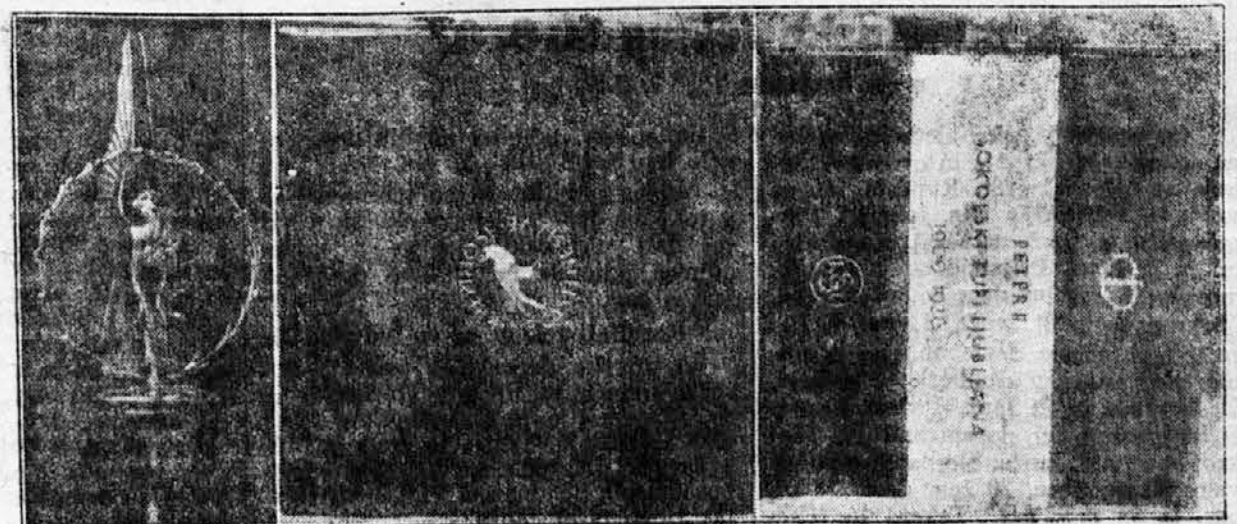
Po končanem nastopu, katerega je vodil društveni načelnik br. Pertot, so nastopili zopet vsi oddelki k predaji prapora.

Ocenjevalni odbor je imel težko nalogo, da pravilno oceni delo posameznih edinic. Glede marljivosti in v tehničnem delu je bila sicer četa Dorava najboljša, četni prapor se je pa podelil za letos četi Markovci, z ozirom na dejstvo, da vodi ta edinca resno akcijo za postavitev doma.

Ko je društveni starosta br. dr. Salamun izročil prapor starosti markovske čete br. Horvatu, je slednji zatrdil, da bo četa Markovci napela vse sile, da prapora več ne izgubi, ampak da ga kmalu prenese v svoj lastni dom.

Ko bo prihodnje leto, menda v juniju zopet tekma za prapor, smo prepričani, da bo ostalih osem čet skušalo s svojo marljivostjo si priboriti ta javen znak priznanja, za njih delo. Boj bo gotovo oster.

Prireditve je bila od strani četašev Markovci dobro organizirana.

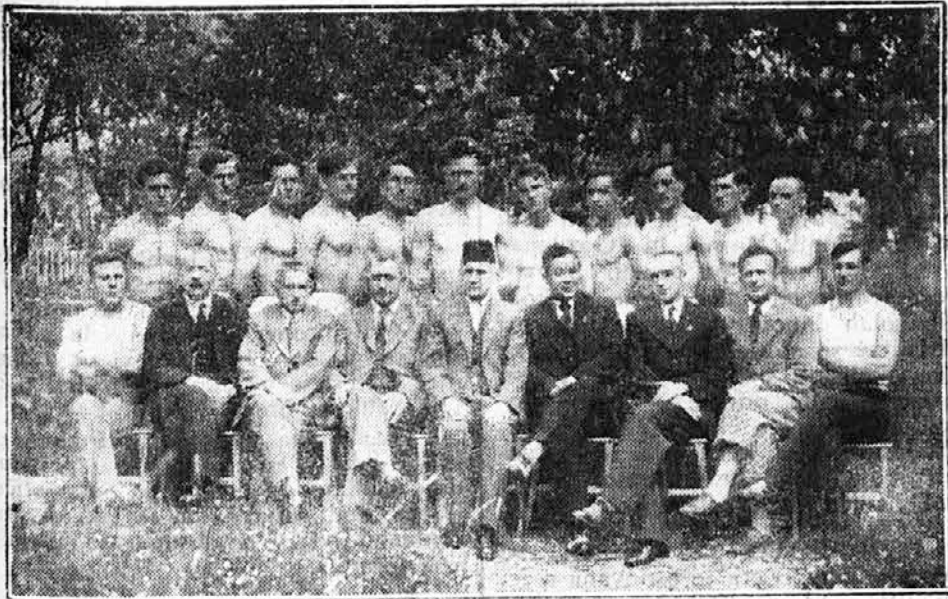

Zastava Sokolske župe Ljubljana, dar Nj. Vel. Kralja Petra II, koja je bila svečano razvijena na župskom sletu u Ljubljani dne 14. juna o. g.

Učesnici stručnog tečaja za vode sokolskih četa, održanog u Pevlju od 10 do 17 maja o. g.

Spomini ob 30-letnici Sokola v Ribnici

Trideseto leto poteka letos, ko se po krasnem zagrebskem sokolskem zletu zbrali v narodni zavodni Cencetovi gostilni ribniški možje, da položijo temeljno idejo za ustanovitev sokolskega društva. Kajti, od Ljubljane v smeri preko Ribnice do tedanje hrvaške meje, se nismo poznali rdečih srajc, ki bi sledile neumrljivemu nauku Tyrša, da je samo tisti narod zdrav, krepak in odporen, čegar posamezniki majo skozi in skozi enaka svojstva. Zato: krepimo se v telovadnicah, da se porodi iz zdravih teles odporen rod, krepko kljubujoč ekspanzivnim silam proti našemu sinjemu Jadranu prodirajočemu Germanstvu.

In klic pripravljalnega odbora ni bil zaman!

Spomenik Viteškega Kralja Ujedinitelja, ki ga bo odkrilo Sokolsko društvo v Ribnici ob proslavi svoje 30 letnice dne 12. julija t. g.

Staro in mlado je prihitelo s plamenčim srcem v sokolske vrste, dobro se zavedajoč in dejal bi, na lastnem hrbtu čuteč, da stojimo na braniku proti nemškemu valu iz Kočevja, ki je čimdalje tesneje ogrožal kompaktno naseljene slovanske kraje in je šel v svoji naduti oholosti celo tako daleč da je izdajal in razsiral zemljevide, na katerih je nemška »frankfurterica« objemala naše kraje skoraj do Vel. Lašč. Samo iz teh razlogov je bil prvi občni zbor 1. 1906. ogromno obiskan in čisti izraz razpoloženja nacionalnih ljudi napram ponemčevalnim metodam ranjke mačehe Avstrije.

Soglasno izvoljeni odbor je bil novemu društvu najjačja garancija, da ribniški Sokol ni samo mrtvo rojeno dete, temveč enakovreden drug že obstoječim društvom, ki mora brezpogojno razviti in pognati čvrste korenine po vsej lepi naši ribniški dolini. Prvi starosta društva je bil pokojni brat dr. A. Schirer, kateri je starostoval celih 25 let. Pod njegovim energičnim vodstvom je razvilo mlado društvo že prihodnje leto 1907. svoj lastni prapor; ob tej priliki se je vršil župni slet, torej prvi javni telovadni nastop, pri katerem pa so se že pokazali sadovi telovadnice, kajti nastopili smo že z našimi telovadci in deca. Pa kako skromno smo začeli telovaditi v delavnici br. Pakiza; majhna in tesna je bila sobica in še celo peč smo si postavili sami iz podarjenih pločevinastih skatelj. Pa vendar so izhajale pod večero roko prvega našega načelnika br. Gustelna. Juvanca klence vrste telovadcev, ki niso samo uspešno tekmovali pri raznih nastopih, temveč so bili krepka podlaga za vse naše poznejše sokolovanje. Naj bo tu omenjeno še dejstvo, da vodi naš Gustel kot 65 letnih vrsto starih bratov.

Kako široko se je razmahnilo ribniško sokolje gnezdo, nam dokazuje okolnost, da se je po 3 letih delo-

vanja pristopilo k ustanovitvi odsekov v Sodražici in Velikih Laščah, kamor smo pošiljali dobre navdušene vaditelje, da v teh krajih pripravijo tla za bodoča društva. In ko se je prestopilo celo mejo kočevskega jezikovnega otoka, da se zaneti v Kočevju samem iskra sokolske ideje, je bilo naše navdušenje na vrhuncu.

Leta 1906. izvoljeni odbor je takoj v začetku pojmoval vse naloge društva in porazdelil delo po odsekih; poleg dramatičnega, pevškega in godbenega odseka pa je bil najvažnejši odsek za zgradbo lastnega doma, katero zamisel je sprožil br. Arko Ivan st., ki je ta prevažni odsek večje upravljal do ureditve naših stremeljenj po lastnem krovu. Marsikatera želja po vrčku piva, klobasi, marsikatera zabava ali slično je našla v zadovoljstvu pot v pušično sklada za sokolski dom. In tako je rastle: para za paro, kalen za kamnom! S pomočjo nas vseh, zlasti pa z neprecenljivo naklonjenostjo osvedočenih pobornice vsega dobrega in naprednega, naše posojilnice, se dviga ob kolodvorski cesti mogočna in krasna stavba našega doma, ki je in ki naj bo še pozni rodovom znak, kaj se da z dobro voljo, vztrajnostjo in ljubeznijo doseči.

Ko gledam nazaj v preteklost, vrtijo se mi v spominu imena premnogih bratov in sester, katere že davno krije hladna gruda, ki so pa bili v naših vrstah vztrajni in nesebični delavci; mnogo pa jih hodi od ustanovitve še med nami, pokriti s sivino časa, ki vedrih in živahnih pogledov motrijo z dobrotno kritiko današnji sokolski rod, kateremu so dali smernice baš oni. Vsem tem bratom in sestram, tudi onim, ki jih je speljala pot življenja iz naše sreče v širni svet za vsakdanjim kruhom, pa veljaj ob 30 letnici bratska zahvala, kajti prepričani naj bodo, da vse njih delo ni bilo brezplodno. Sokolska ideja se je široko razmahnila po naši dolini in k temu so vsi po svojih močeh prispevali najboljšo.

In ko stopamo v 30 leto našega sokolovanja, je razmotrival društveni odbor na kak način bi se proslavil najdostojnejše naš jubilej. Osvojiti si je moral splošno zamisel cele sokolske družine, da se postavi viden spomenik preteklosti, ki pa naj tudi obenem jasno kaže v bodočnost, po katerih potih vodimo naša dejanja v dosego naših idealov. Spomnimo naj se njega, pod čigar vodstvom, večšim in nedosegljivim, smo začeli graditi našo skupno domovino. Tu nam je dal na razpolago vse svoje bogato znanje brat Repič Franjo, akademik, kipar, da ulije iz bron trajni lik pokojnega našega kralja Ujedinitelja. Vsi smo se oklenili navdušeno te globoke zamisli in začela se je intenzivna denarna zbirka skoraj izključno samo med nami, ki je ponovno pokazala kako neprecenljiv nam je spomin na našega kralja Mučenika. Zbirka je pokazala že tekem tedna tak uspeh, da se je odbor lahko odločil za ureditve naših želja. Z vsa vemo se je začelo preurejevati prostor, doležen za spomenik, brat Repič se je lotil z vso vestnostjo nadarjene duše poverjenega mu dela in pred nami je zrastle prekrasen lik, izražajoč v obrazu in gesti vso srčno milino prerano ugrabljenega nam Vladarja-Sokola.

In 12. julija odkrijemo ta spomenik! Pokroviteljstvo je prevzel br. dr. Pero Zec, namestnik kraljevega namestnika in senator, ki bo sam prišel v našo sredo. Lepšega slava povodom naše 30 letnice si ne moremo želeti, kot da se oddolžimo za mučeniško prelito kraljevsko kri. Poudariti hočemo ponovno in svečano, da smo bili Sokoli vedno in povsod vdani Njemu, ki nas je ujedinil in sedaj ko Njega ni več, hočemo isto verno vdanost ohraniti Njegovemu sinu, našemu mlademu kralju Petru II. Še več! Pri odkritju tega našega spomenika hvaležnosti hočemo zopet priseci, da nam je večno sveta kraljevska oporoka, podana nam na pragu Njegove smrti: **Cuvajmo Jugoslavijo!** A. J.

Sokolske svečanosti u Golubincima

Proslava tridesetogodišnjice i razviće barjaka

U nedelju 7 juna ove godine Sokolska četa u Golubincima imala je vrlo retku i značajnu svečanost: osvetila je četnu zastavu, koju je darovala i kumovala joj sestra Angelina Mihajlović, učiteljica iz Golubinaca, i proslavila je 30-godišnjicu od osnutka prvog Srpskog sokolskog društva u Golubincima. Proslava 30-godišnjice obavljena je pre podne, a osvećenje sokolske zastave i javna vežba posle podne.

Ujutro rano osvanulo je selo svečano iskičeno državnim zastavama, a letnje vežbalište sokolske čete gde se je izvršilo osvećenje zastave davalo je naročito lep utisak. Već u 8 sati počeli su stizavati Sokoli iz bratskih susednih jedinica, tako da je oko 10 sati celo selo bilo preplavljeno crvenim košuljama.

U 11.30 časova održana je u školskoj dvorani svečana sednica. Svečanu sednicu otvorio je brat M. Andrić, starešina, iza čega je hor otpevao »Sokolski pozdrav«. Posle ovoga starešina je pročitao pozdravne depеше upućene Nj. Vel. Kralju Petru II, ministru za fizičko vaspitanje naroda i banu Dunavske banovine, što je od prisutnih burno pozdravljeno. Iza ovoga u opširnom predavanju izložio je istorijat osnutka prvog Srpskog sokolskog društva, njegov rad i prestanak, te osnivanje sok. čete 1933 godine.

Posle podne u 3 sata krenula je sokolska povorka od 350 Sokola i Sokolice kroz selo, a u 3.30 sati u prisustvu mnogih izaslanika i mnoštvom sakupljenog naroda brat Đorđe Božić, mesni paroh, izvršio je osvećenje zastave. Pri obredu osvećenja na jektenju je odgovarao mešoviti zbor sokol. čete pod upravom prosvetara br. A. Tomića. Posle osvećenja održali su prigodne govore brat Božić, paroh, izaslanik g. bana br. dr. Ilić, izaslanik župe br. Vojnović, kuma zastave sestra Mihajlović i starešina br. Andrić.

Ovom prilikom izaslanik g. bana predao je starešini čete rešenje Kralj. banske uprave Novi Sad, kojim je za gradnju sokolskog doma odobrena pomoć od 15.000 dinara.

U 4 sata počela je javna vežba. Na vežbi, kao i celoj svečanosti, uzela su učešća bratska društva: St. Pazova, Indija, Batajnica, St. Banovci i Zemun i čete: Novi Karlovci, Novi Slankamen, Putinci, Vojka i Voganj. Nastupilo je oko 300 vežbača-čica.

Svečanost su telegrafski pozdravili: ministar za fizičko vaspitanje naroda, dr. Milan Sekulić, narodni poslanik, i starešina prvog Sokol. društva golubinačkog dr. Dušan Gajić, lekar.

Ovim i večernjom sokolskom veselicom s vrlo velikim uspehom završena je ova retka i velika svečanost naše sokolske čete. P. P.

Okružni slet u Novom Kneževcu

Dana 7 juna održan je u Novom Kneževcu prvi okružni sokolski slet uz sudelovanje cele okoline.

Mesecima se spremalo da se slet dostojno izvede i da se u zbijenim sokolskim redovima manifestuje visoka sokolska svest i ljubav prema Kralju i Otadžbini.

Kad je posle podne sokolska truba objavila početak svečanosti, svi koji su sokolski osećali i mislili pohitali su sletistu, gde su još pre podne održana takmičenja i pokusi. U 11 časova počelo je defilovanje kroz Novi Kneževac. Kada se je pojavila veličanstvena povorka oduševljenih Sokolika i Sokolice, najmladih neimara zdravih misli, u svakom je čoveku zaigralo srce od sreće i zadovoljstva. Razdragani Sokoli na čelu sa sokolskom fanfarom iz Sente, upravnim odborom, svojim roditeljima i učiteljima, kao i predstavnicima vlasti, ponosno su marširali uz zvukove sokolskog marša.

U podne povorka se slegla oko novopodignutog Sokolskog doma, gde je tajnik brat Zvonimir Mahulja održao vrlo lep govor. Pozdravivši sve prisutne, pozdravio je vrhovnog starešinu Nj. Vel. Kralja Petra II, Kraljevski dom i Kraljevsko namesništvo. Zatim je pozdravio bratski Sokolski Savez i Sokolsku župu Petrovgrad, svoje okružje i sve sokolske jedinice i održao nato vrlo lep ideološki sokolski govor. Na koncu govornik je pozvao sve prisutne da prema svojim snagama pomognu da se dovrši Sokolski dom u Novom Kneževcu, koji se je prošle godine počeo zidati.

Završujući apelovao je na sve prisutne da stupaju u sokolske redove, da u svojim selima raspiruju luč na sokolskom svetioniku, sve dotle dok ona ne razgoni i poslednji atom tmine i mraka.

U 4 sata posle podne otpočeo je drugi deo programa. Sve su kategorije skladno i precizno izvele svoje vežbe. U večje je bila sokolska igranka.

Sokolske svečanosti i takmičenja u Bačkoj Topoli

Razviće 10 sokolskih dečijih zastava

Sokolsko društvo Bačka Topola sa svojih sedam sokolskih četa, društvo Bajša i Pačir 1 juna ove god. u 11.30 časova pre podne pred spomenikom Kralja Petra I Oslobođioca svečano su razvila 10 sokolskih dečijih zastava. Posle obavljenih zajedničkih pokusa vežbi krenula je impozantna sokolska povorka, u kojoj je učestvovalo 1500 Sokola s igrališta nogometnog kluba »Jaka« i uz pratnju muzike i pevanje sokolskih i rodoljubivih pesama zaustavila se pred spomenikom, gde je obavljeno razvijanje zastava.

Starešina matičnog društva brat Kosta Lavirac u svom govoru naglašava s radošću, da je sokolska misao u ovom kraju, a naročito na dobrovoljačkim naseobinama, uhvatila duboko korena i da ovdje sokolske čete stoje kao živi granični bedemi i vazda budni čuvari našega Severa. Poziva sve Sokole, da u punom broju podu preko naših cvetnih livada i pitomih ravnica, ukrašenih zlatnim pšeničnim klasjem u našu belu Suboticu na veliko sokolsko i narodno slavlje, na IV pokrajinski sokolski slet i da tamo ponovo polože zavet svome Kralju i Otadžbini.

Posle razvijanja zastava otisnana je državna himna, a zatim je izaslanik

bratske Savezne uprave ing. br. Kosta Petrović u svom govoru čestitao ovo uspešno slavlje. Nakon toga izvršili su Sokoli pozdrav zastavama mimohodom.

Po podne u 4 časa, pod vodstvom brata Vinka Arasa, načelnika matičnog društva, održana je javna vežba, ali zbog velike kiše nastupili smo s jednim malim brojem vežbača i sa skraćenim programom.

31 maja ove god. održana su u Bačkoj Topoli opšta takmičenja članova nižeg razreda po II skupini u kojima su učestvovala sve čete s po jednom vrstom i zauzele sledeća mesta: 1) Gornja Rogatica; 2) Zednik; 3) Bački Sokolovac; 4) Sokolovac; 5) Njegosovo; 6) Tomislavci; 7) Dobrovoljačko Selo.

U pojedinim disciplinama postignuti su najbolji sledeći rezultati: 1) Skok u vis i daljinu brat M. Damjanović (Zednik) 3.70 m; 2) Bacanje kugle brat J. Gužvica (Sokolac) 11.60 m; 3) Bacanje granate brat J. Gužvica (Sokolac) 43 m; 4) Trčanje na 100 m brat N. Sorak (G. Rogatica) 12.7 sek; 5) Penjanje po konopu brat D. Milovanović (G. Rogatica) 8 sek; 6) U obaveznoj prostoj vežbi brat S. Marić (G. Rogatica), sa 98 tačaka.

Skupen nastop obmejneg Sokolstva

Čuvar naše skrajne severne državne meje ob robku Slovenskih gorie naš obmcjni Sokol je poalagal minulo nedeljo, dne 7. junija t. l. račun svojeje ga vzgojneje dela. Nastop se je vršil na sedežu čete v Slatini Radencih ob sodelovanju matičnega društva Gornja Radgona in čete Apače-Stogovci. Radi slabega vremena je bila udeležba ostalih edinic Murskega in Prekmurskega okrožja bolj pičla. Ker je bilo lepo pripravljeno telovadišče na travniku pri kolodvorski restavraciji, ki ga je odstopila tvrdka Vogler iz Petanje zaradi deževnega dopoldneva deloma prepravljeno z vodo, je bil prvotno zasnovan spored, ki je obsegal 11 točk, skrčen za 2 točki, odpasti pa je morala tudi povorka, ker je bila godba na pihala radi dežja dopoldne odpotnapajoči oddečki so vnovič dokazali svojo discipliniranost, niso se vstrašili in nastopili bosu. Točno ob 16. uri je otvoril spored nižji oddelek moške in ženske dece iz Radencev po številu 48 s posebno vajo ob petju Barčica po morju plava. Sledila je nato vsa moška in ženska deca vseh treh edinic po številu 229 s predpisanimi prostimi vajami, nato moški naraščajniki iz Gornje Radgone in Radencev

10. ženska deca iz Gornje Radgone po številu 8 je izvajala kot posebno točko po s. Klemencičevi nastudirano gimnastično vajo, četaši iz Apač II s predpisanimi četnimi vajami za Subotico, sledile so nato igre radenske dece 85. Ker z ostalim orodjem radi mokrote ni bilo mogoče nastopiti je nastopila članska vrsta samo na bradli. Lep in skladen je bil nato nastop članice iz Gornje Radgone in Radencev 12, narakar so korajžno prikorakali mali kuharčki najmlajše sokolske dece iz Apač 8. Spored je bil zaključen z nastopom članov po številu 17.

Izvedbi celotnega programa je sledilo številno občinstvo z zanimanjem ter nagradlo nastopajoče oddečke z aplavzom. Po številnem obisku kmečkega prebivalstva, ki je prisostvovalo javni telovadbi in ostalim sokolstvu naklonjenim domačinom ter dobro izvedenemu nastopu sodeč, je bil dosežen zaželjen moralni uspeh. Strunne vrste našega obmejneg Sokolstva s svojimi agilnimi vadičeljskimi močmi pa so dokazale, da gre obmejno sokolstvo svojo smer preko vseh neprilik in težkoč, s katerimi se ima boriti ravno v sedanjem času tu na meji, ker velja zanj le gesto: »Živi, bori se, ne kloni!«

Razviće naraštajskog barjaka i javna vežba u Indiji

Na prvi dan Duhova, 31 maja 1936 god., osvetilo je Sokolsko društvo svoju naraštajsku zastavu, koju mu je poklonio br. Vlada M. Savčić, inženjer iz Beograda, i održalo tom prilikom javni čas.

Pre podne održana je svečana povorka kroz mesto u kojoj je učestvovalo oko 400 Sokola i Sokolice. Osobitu pažnju i simpatije gradana privukla je konjica ovoga društva, koja je išla na čelu povorke.

U 14.30 č. osvetio je zastavu prota g. Radoslav Marković. Pošto je darodavac br. Savčić bio sprečen da lično kumuje, zamenio ga je br. Dim. Mirković, narodni poslanik. Činu osvećenja prisustvovali su još: g. sreski načelnik Vel. Zivković kao zastupnik bana Dun. banovine g. Svetislava Paunovića, nar. poslanik g. dr. Voja Janjić, banki većnik g. Val. Knebl, predsednik opštine g. Anton Dibiš i dr.

Primajući zastavu od kuma i predajući je starešini bratu Vojnoviću održao je br. dr. Čipčić prigodan govor u kome je istakao stalan napredak i vidan porast ovoga društva. Brat Vojnović, primajući zastavu, održao je govor u kom se na prvom mestu seća i šalje tople pozdrave i izjave odanosti i ljubavi sokolske prema prvom Sokolu Nj. Vel. Kralju Petru II, zatim

pozdravlja Nj. Vis. Kneza namesnika Pavla, g. g. Kralj, namesnike dr. Stanjkovića i dr. Perovića, Nj. Sv. Patrijarha g. Varnavu, preuzvišenog biskupa dakovačkog g. dr. Antuna Akšamovića u ime kojega je spomen čavau u zastavu ukueao, i dr. Pozdravlja ih i zahvaljuje im, da su odobrili, da se njihov spomen čavli ukueaju u našu zastavu.

Posle osvećenja održan je javni čas u kome su uzeli učešća i Sokolska društva: St. Pazova, Batajnica i Zemun I, te čete: Putinci, Novi Karlovci, Krčedin i Golubinci i konjica društva Indija s manješkim vežbama. Sve su vežbe dobro izvedene, ali najjači utisak su učinile: vežbe na spravama, koje je izvelo uzorno odeljenje župe Beograd i voltežovanje na konju, koje je izveo naraštaj društva Zemun I.

U večje je održana zabava na kojoj je brat Vel. Zivković, održao lepo predavanje: Zasluge Blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja za Sokolstvo. I ostali deo programa je dobro izveden, i time je završena ova u svakom pogledu uspeła i lepa sokolska svečanost.

Gg. Kraljevski namesnici dr. Stanjković i dr. Perović čestitali su bravo, P. L.

Pripadnici Sokolskog društva Zvornik

Javan čas i osvećenje zastave Sokolske čete u Ripču

Dana 14 o. m. održan je javan čas Sokolske čete u Ripču, na kome je razvijena i osvećena četna zastava.

Još pre podne počeli su pristizati Sokoli iz obližnjih četa Izačića, Gate i Založja, te matičnog društva Bihac, kao i sokolska glazba društva Bihac.

U 16 časova pred zgradom Opštine na svečan način pristupilo se razvijanju sokolske zastave, koja je prva i jedina u ovom kraju. Svečanost je otvorio starešina čete brat Mujčić, nakon čega je sokolska glazba intonirala državnu himnu.

Posle toga je kum zastave, brat Petar Ilić, predao zastavu s nekoliko biranih reči starešini društva Bihac, bratu Ivanu Fragneru, koji je razvijši zastavu i održavši lep patriotski govor, predao ju starešini čete, da istu preda zastavniku bratu Koji Grbiću.

Posle razvijanja zastave povorka Sokola sa zastavom na čelu prodefilovala je kroz mesto ka sletištu.

Na javnom času nastupile su u prostim vežbama čete: Izačići, Založje i Ripač, i to s kategorijama dece i članova, a društvo Bihac s vežbama na spravama. Kao najlepša tačka bile su vežbe s puškama dece iz Izačića.

Svečanost je završena u 19 časova, nakon čega su se gosti počeli razilaziti.

Uspeh ovog javnog časa, i moralni i materijalni, vrlo je dobar, a materijalnom su uglavnom pridoneli 100 spono-čavlića na zastavu, koji su otkupljeni po 20—200 dinara po komadu.

Sam čin razvijanja zastave, kao i veliki broj gostiju učinili su svečanost jednom od najlepših, koje je mesto Ripač do sada ikada doživelo.

Zastava je izradena iz kombinacije narodnih motiva, a radile su je bez ikakve nagrade sestre Bokan, Sokolović, Ibrahimpašić i Dupanović. — I.

Javan čas Sokolskog društva u Banjinoj Bašti

Sokolsko društvo u Bajinoj Bašti održalo je na prvi dan Duhova posle podne javan čas, a uveče sokolsko poselo.

Već od ranog jutra po ulicama Bajine Bašte počele su se vidati grupe Sokola i Sokolice, koji su svojom živosti najavljivali dan neke sokolske svečanosti. Pre javne vežbe bila je povorka gradom do vežbališta.

Javan čas počeo je u 5 časova posle podne na lepo uređenom vežbalištu.

Uveče u 9 časova održano je sokolsko poselo. Poselo je otvorio dužim govorom brat Penezić, koji je istakao rad i uspeh Sokolskog društva, koje u poslednje vreme neumorno i agilno radi. Posle ovog muška deca odvezbala su »Oj letni, sivi sokole«, a hor ženskog naraštaja otpjevao je nekoliko pesama. Zatim je nastalo sokolsko veselje.

Rad i uspeh društva zaista je zadovoljavajući. B. A.

Javna vežba i osvećenje zastave Sokolske čete u Adaševcima

Sokolska četa u Adaševcima priredila je dne 14 o. m. javnu vežbu i akademiju i tom prilikom razvila i osvetila svoju četnu zastavu, koju je nabavila iz svojih vlastitih sredstava i dobrovoljnih priloga. Ova proslava je za naše Adaševce značila retku svečanost i manifestaciju jugoslovenske misli i nacionalnog jedinstva.

Zastavi je kumovao naš opšte poznati sokolski veteran, starešina matičnog društva Šid, brat dr. Jovan Hrgović.

Toga dana naše selo održalo je već rano ujutro, okićeno zastavama. I vežbalište je bilo lepo ukrašeno za javnu vežbu i osvećenje zastave.

Proslavi i osvećenju zastave pored meštana i kuma te braće i sestara matičnog društva Šid, društva Erdevik te četa: Jamena, Kuzmin i Berkasovo, prisustvovali su još izaslanik sreskog načelnstva g. Ivanov kao i drugi ugledni gosti iz Šida, nadalje predsednik adaševačke Opštine s upravom, pretstavnici Zemljišne zajednice, pretstavnici Zemljoradničke zadruge, Srp. prav. crkvene opštine i Hrišćanske zajednice kao i pretstavnici Četničkog udruženja i drugi. Na svečanosti je svirala Vatrogasna glazba iz Šida.

Zastavu je osvetio ovašnji sveštenik g. Cirilo Gibarac, paroh, koji je zatim održao lep prigodni govor.

Potom je kum br. dr. Hrgović uz lep govor predao osvećenu zastavu starešini čete bratu Dušanu Galoviću, koji se biranim rečima zahvalio kumu bratu dru Hrgoviću i u ime Sokolske čete položio zavet, da će ova zastava biti uvek znamenje sokolske snage, istinske ljubavi i bratstva i da će je Sokoli uvek visoko i časno nositi i pod njom se s puno ponosa okupljati i čuvati je. Zatim se obratio zastavniku bratu Ivanu Milovcu i predao mu zastavu uz amanet, da je čuva i nosi kao simbol visoke sokolske misli, da bude spreman uvek boriti se pod njom za dobro i napredak našeg naroda, naše otadžbine i uzvišenog starešine Sokolstva Nj. Vel. Kralja Petra II.

Ovaj govor popraćen je dugotrajnim i burnim klicanjem Nj. Vel. Kralju Petru II i Kraljevskom domu uz pucanje prangija.

Zastavnik brat Ivan Milovac primivši od brata starešine osvećenu zastavu zavetuje se, da će ovu zastavu gord i ponosan, verno i odano čuvati i ako zatreba i život svoj za nju dati.

Po završenom osvećenju i posle govora član sokolskog podmlatka V. Jovanović deklamovao je pesmu: »Pri-

razvijanju sokolske zastave« od dr. V. V. Rašića.

Tada su se zastave bratskog društva Šid i čete Jamena ukrstile s našom novom zastavom, a glazba je otvirala državnu himnu.

Po završenju svečanosti osvećenja izvršen je defile pred zastavama, koje su bile pred opštinom. Zatim su se gosti razišli raspoređeni kod braće Sokola u mestu.

U 3 časa posle podne održana je javna vežba na prirednom vežbalištu, kojoj je prisustvovalo više stotina gledalaca iz mesta i sa strane.

Uveče je priredena veoma uspela akademija uz sudelovanje bratskih društava i četa sa strane. Ova svečanost bila je veličanstvena manifestacija jugoslovenske svesti naroda i Sokolstva ovoga kraja.

Bratskim društvima i četama, koji uveličaše ovu našu svečanost, bratski se zahvaljujemo.

KRONIKA

350-godišnjica smrti Primoža Trubara. Krajem juna o. g. navršava se 350 godina smrti velikog slovenačkog reformatora i pisca Primoža Trubara.

Njegov rad kao reformatora nije za nas toliko važan, koliko to, da je on prvi počeo pisati slovenačke knjige - abecedarij, katekizam, molitvenike i pesmarice. Trubar, koji se opravdano smatra za utemeljača slovenačke književnosti, rodio se 1508 u selu Rašica, kod Velikih Lašca. Nakon svršenih srednjoškolskih studija na Rijeci, Salzburgu i Beču posvetio se svećeničkom zvanju. Biskup Bonomo — veoma napredan i prosvetljen čovek — uzeo je nadarenog Trubara u Trst i nakon posvećenja našao mu je prvo službeno mesto u Radečama kod Zidanog mosta. Bonomo je bio i prvi koji je Trubara uputio u nauke reformacije, koje je Trubar i prihvatio. Godine 1546 bio je od strane državnih vlasti vernih katoličkoj crkvi prognan iz Kranjske. Tada je otišao u Nemačku, u Nirnberg, gde je i pisao svoje knjige namenjene Slovencima. Kao župnik stalno se naselio u gradu Rotenburgu, na Tauberi, a umro je u gradu Derendingenu. Zahvalni Slovenci postavili su mu još pre rata u Ljubljani lep spomenik, rad kipara Bernekara.

† Maksim Gorki. Dne 18 o. m. umro je u Moskvi nakon dugotrajne i teške bolesti čuveni ruski pisac Maksim Gorki. Veliki pokojnik, smatran kao izraziti pisac socijalista, rodio se 28 marta 1868 u Nižem Novgorodu. Pravo mu je ime bilo Aleksej Maksimovič Peškov. Njegove mlade godine bile su godine teških patnja, iskušenja i razočaranja, i zbog toga je i izabrao pseudonim Gorki. Prošao je razne zanate, radio u raznim zvanjima, dok se nije docnije posvećio literaturi. Kao željeznički radnik objavio je u jednom tiškom dnevniku svoju prvu novelu »Makar Čurda« iz života cigana, koja je na nj skrenula pažnju. Za nj se tada zainteresovao poznati pisac Korolenko, koji ga je uveo u literarni krug. Pomoću Korolenka izdao je u nakladi »Znanje« svoje čuvene priče. Godine 1900 napisao je svoje prvo pozorišno delo »Meštani«, koje je postiglo ogroman uspeh. Sledile su zatim i van Rusije poznate drame »Na dnu« i »Noćni azil« te druga dela. — Osobito je čuven njegov roman »Matie«. Već godine 1902 postao je član petrogradske akademije nauka i umetnosti. Protivnik svakog nasilja Gorki je neustrašivo pristupio redovima socijalista, a ostao je to i do svoje smrti. Bio je često i prognan. Gorki je mnogo putovao po Evropi i Americi i svake godine provodio je nekoliko meseci na ostrvu Kapri.

50-godišnjica Ljube Karamana. — Ovih dana navršio je 50 godina svog života uvaženi naš naučnik dr. Ljubo Karaman, konservator umetničkih i istorijskih spomenika Dalmacije. Jubilarac, koji je niz godina bio veran i vredan saradnik pokojnog don Frane Bulića, rodio se u Splitu, gde je i završio osnovnu i srednju školu. Univerzitetске nauke svršio je u Beču i 1912 položio ispit za profesora geografije i historije. Godine 1920 na istom univerzitetu doktorirao je sa dizertacijom o romanskoj plastici u Splitu. Od godine 1919 bio je član Konzervatorskog ureda u Splitu, koji sada vodi već deset godina kao njegov pretstojnik. Na svom položaju Karaman je stekao ogromnih zasluga za organizaciju čuvanja dalmatinskih spomenika i njihovo proučavanje. Bibliografija njegovih rasprava, članaka i studija već je prekoračila stotinu naučnih radova. Često je i pred inostranstvom na kongresima arheologije zastupao našu zemlju, a sada sprema u izdanju Matice Hrvatske »Zbornik o staroj-hrvatskoj umetnosti«, u kojem će biti zastupan niz naših najboljih naučnika istoričara. Na predlog don Frane Bulića, koji je jubilarca veoma cenio, bio je dr. Karaman izabran za dopisnog člana Jugoslovenske akademije u Zagrebu.

Razne kulturne vesti

U Prahu je iznenada preminuo ovih dana poznati češkoslovački političar dr. Stanjek, koji je za vreme rata bio na čelu čeških poslanika u bečkom parlamentu, gde je i izneo imperativne zahteve Čehoslovaka za njihovom samostalnošću.

Ovih dana izašla je iz štampe bugarska enciklopedija pod redakcijom braće Dančevih. Enciklopedija, koju je izdala naklada Atanasov, imade 1720 stranica te zadržati podatke o bugarskim kulturnim radnicima, glazbenicima, kiparima, državniciima, slikarima i t. d. Delo je opremljeno s mnogo ilustracija.

Pre nekoliko dana proteklo je 100 godina od smrti velikog fizičara Ampera, koji spada u red pionira elektrike. Amper se rodio u Lionu 1775 god.

MALE VESTI IZ NAŠIH JEDINICA

BAR. — Javna vežba Sokolskog društva. Sokolsko društvo Bar održalo je prošlih dana svoju javnu vežbu. Uspeh ovogodišnje javne vežbe zadovoljio je naročito u moralnom pogledu, dok je u materijalnom podbacio. Javnoj vežbi prisustvovalo je preko pet stotina lica. Na ovoj vežbi nastupili su pored društvenih kategorija i članovi Sokolske čete u Mrkojevićima te učenici barske gimnazije. Svirala je glazba »Bratimstvo«. Od strane Sokolske župe Cetinje prisustvovala je župski načelnik brat Ivanović i župski prosvetar brat Arandelović.

BELTINCI. — Prosvetno delo Sokolskega društva. Lutkovni odsek u našem društvu je pokazao lep primer, kako se u vztrajnostjo in nesebičnim delom dosežejo lepi uspehi. Meseca maja je bila vprizorjena igra »Koren lečen«, ki je vzbudila s krasnimi lutkami, lepo scenerijo in dobro izvedbo obilo priznanja. Pred tem sta bili dani igri »Razbojnik Moros« in »Gozdana« in sta obe prav lepo uspeli. S prvo predstavo je bilo gostovanje v okoliških solah Lipovci in Lipa. Vse tri prireditve so se večkrat ponavljale za deco okoliških sol. Na Tselovo pa so vprizorili člani odseka komedijo »Navaden človek«. Igra je izvanredno uspela, ker so vsi igralci podali svoje vloge prav dobro in želi med gledalci obilo priznanja.

BERKASOVO. — Uspešan rad Sokolske čete. Četa je osnovana u jesen 1931 god. zauzimanjem bratskog društva Šid. Ona je jedna od triju četa koje su ostale od desetak jedinica osnovanih te godine u okolini. Berkasovo je u isto vreme i najmanje sokolsko mesto u okolini (1500 duša, od kojih samo 800 Jugoslovenal). Četa ima mlad 2-godišnji voćnjak sa 150 prvoklasnih voćaka i »školo« za kamljenje. Vrt nosi ime »Vrt Kralja Aleksandra I Ujedinitelja« i redovno se uvećava. Zemljište celo veliko je 3½ kat. jutra. Knjižnica čete broji 130 knjiga. U 4 kategorije ima oko 80 vežbača sa 30 pomažućih članova. U ženskim kategorijama četa je slaba zbog zastarelog shvatanja starijih. Starešina čete je br. Simcon Vrkiatić, ratar. Vežbači se redovno takmiče u okružju gde postuju lepe rezultate. Mnogi su bili na sletovima. Općina pomaže četu sa 500 Din godišnje. U četi postoji i streljački otek, koji je održao 2 školska gadanja. Dne 3 VI četa je održala svoj drugi javni čas, na kome je sudelovalo oko 180 vežbača iz društava Šid, Erdevik i Srem. Mitrovice i četa: Adaševci i Kuzmin. Tom prigodom održao je četni prosvetar lep prigodni govor. Zatim je tekao raspored sa 8 tačaka prostih vežbi, s vežbama na preči i utakmicom u odbojci. Na seljane je ostavilo osobiti utisak skladno vežbanje prostih vežbi i lepe, dosta teške vežbe na preči. Naši su učestvovali u 5 tačaka. Naveče je održana lepa sokolska akademija. Moralni uspeh celoga dana je odličan. A on je za našu skromnu četu i odlučujući. Obe priredbe gledalo je oko 400 seljana, te su puni hvale za lep uspeh vežbanja. Posle ove priredbe Sokolstvo je u našem seocetu pokročilo za velik korak napred. Jedan dokaz više, da se radeći nesebično, istrajno i složno sokolski i u najmanjem selu može mnogo postići!

GREDAANI. — Letnje vežbalište Sokolske čete. Sokolska četa Gredani (kod Okučana) kupila je dne 1 marta o. g. zemljište za letnje vežbalište u površini od 200 kvadratnih metara za 3500 Din. Kupljeno zemljište nalazi se u sredini sela, u neposrednoj blizini škole i crkve. Nakon toga poduzeta je akcija da se to zemljište lepo uredi i ogradi, kako bi bilo na ponos Sokolima i selu. Na ovom zemljištu danas se već i vežba. Ono će se s vremenom upotrebiti i za gradnju doma. Zemljište je kupljeno naročitim zauzimanjem odbora, a i članstvo je svesrdno pomoglo svojim novčanim prilozima. — D. S.

MASLOVARE. — Otkrivanje spomenika Viteškom Kralju Ujedinitelju. Na Vidovdan o. g. u 10,30 sati, Sokolsko društvo Maslovarce obavice pod

pokroviteljstvom bratske Sokolske župe svečano otkrivanje podignutog spomenika Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju. Posle podne održaće se na vežbalištu javni čas uz sudelovanje glazbe Vatrogasnog društva iz Banja Luke. Posle javnog časa priredice se u Sokolani javni prosvetni nastup Sokolskog društva.

OTILOVIĆI. — Javni nastup. Na dan 3 juna održala je naša četa svoj prvi, samostalno priređeni javni čas u selu Crljenicama. Braća sa sela pokazala su mnogo volje i ljubavi za vežbanje. Narod je posetio ovu priredbu u vrlo velikom broju.

Ova divna sokolska priredba, u kraju, gde je Sokolstvo još u povelju, daje nam vidan dokaz, da Sokolstvo ljubav kod seljaka, da seljak shvata sokolsku misao, jer je ona ujedno misao narodna.

RAVNA REKA. — Akademija. Dne 14 juna o. g. priredilo je naše društvo svoju uspešnu akademiju.

Sem nekoliko vežbi, koje su izvela muška i ženska deca, ženski naraštaj i muški članovi, prikazan je i komad »Istina pobeđuje«. Akademija je vrlo dobro uspela i posećena. Društvo se sprema da uskoro priredi i javan čas.

Sokolsko društvo priprema se za zidanje sokolskog doma. Prema planu moralo bi se ove godine započeti s gradnjom.

SLAVONSKA POZEGA. — Javna vežba Sokolskog društva. Dana 7 juna o. g. održalo je naše Sokolsko društvo svoju javnu vežbu. Vežba održana je na letnjem vežbalištu. Sve kategorije su izvele svoje tačke skladno i precizno. Vrlo je utešna pojava u današnje vreme, da su članovi nastupili u ovelim broju. Za vreme pauza između vežbi i nakon svršenog programa svirala je sokolska glazba. Nakon programa razvila se veselica. Javna vežba unatoč lošem vremenu uspela je potpuno u svakom pogledu.

ZVORNİK. — Rad Sokolskog društva. Dana 6 juna o. g. održata su izbirna takmičenja u gradu Zvorniku na vežbalištu Sokolskog društva. Dana 7. juna o. g. održat je javni nastup Sokolskog društva Zvornik, na kojem je sudelovalo i članstvo Sokolskog društva Srebrenica, te Sokolske čete Branjevo. Uveče priredena je sokolska akademija. Uspeh ovih sokolskih priredbi, koje su se odlikovale naročito disciplinom, organizacijom te odličnim izvedbama sviju vežbi, pretvorio se u veličanstvenu sokolsku manifestaciju. Društvo Srebrenica posetilo je ovu priredbu sa svojih 50 članova, dok je društvo Vlasenica poslalo samo svoje delegate. Četa Branjevo isto je učestvovala na priredbi. Kao župski delegat župe Tuzla bio je brat Branko Stanković. Organizaciju ovih priredbi proveo načelnik društva Zvornik brat Mustafa Mustafić.

ZUPANJA. — Iz Sokolskog društva. U toku ove godine u društvu je održano nekoliko predavanja.

Dne 11 o. m. održana je u okviru Olimpijskog dana državna javna vežba, na kojoj su nastupili pomladak i naraštajci. Osim toga igrala se i odbojka, za koju je vladao naročiti interes. U prvoj borbi pobedili su naraštajci kombinovani tim iz Zupanje, a također i u drugoj borbi pobedili su naraštajci braću iz Orašja.

Na nedavnoj proslavi 30-godišnjice Sokolskog društva Vinkovci sudelovalo je ovo društvo u lepom broju.

UČITELJSKA TISKARNA

R. Z. Z. O. Z.

LJUBLJANA
FRANČIŠKANSKA UL. 6

Tiska sojete, mladineke, leposlovne in znanstvene knjige v enobarvnem in večbarvnem tisku. Brojure in knjige v malih in največjih nakladah. Časopise, proračune, vabilja, jedilnice, liste, plakate. Okusna oprava ilustriranih katalozgov, cenikov in reklamnih listov. — Sokolski zvezki za osnovne, meštanske in srednje šole.

IZDELUJE DIAZO-AMONIAK-PAPIR »JASNI«, ZA KOPIRANJE NAČRTOV, KI JE EDINI 100% DOMAČ IZDELEK TE VRSTE V DRŽAVI

Braća i sestre!

Nabavljajte odore, vježbovna odijela i ostale sokolske potrepštine kao i sokolske zastave uz najjeftiniju cijenu i solidnu izradbu kod bratske radnje:

BRANKO PALČIĆ

dobavljač Saveza SKJ

CENTRALA: ZAGREB, KRALJICE MARIJE br. 6

FILIJALA: BEOGRAD, BALKANSKA 24 ● TRAŽITE BESPLATNE CJENIKE!

KLISEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidneje

KLIZARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVATZ

Širite Sokolsku štampu

»Sokolski glasnik«, »Soko-
»Sokolsku prosvetu«,
»Sokolsko selo«,
»Sokolić« i »Našu radost!«